

REV. SUPERIOR
COLEGA
SIBIU

TRIBUNA

I,4-5.

**Politică, Parlamentară, Economică, Socială,
Literară și Artistică**

BIBLIOTECA
SIBIU

Regele tuturor Românilor

BIBL. FAC. FIZIC. IST. - SIBIU
NY Nr. P870 19 75

Bibl. Inst. de Inv. superior Sibiu
P870 19 75

Caraf

Mw 20 10

TRIBUNA

Politică, Parlamentară,
Economică, Socială,
Culturală și Artistică

Redacția și Administrația
Str. Justiției, 37
București

Revistă independentă
APARE SÂMBĂTA
Director: M. Z. Man

1 DECEMBRIE

Favorizați de frământările provocate de greutățile economice ale vremii și la adăpostul lor, revanșarii se agită. O generație întreagă a fost crescută în ideea că situațiile actuale sânt situații de provizorat și că foarte curând vor fi înlăturate, „inechitățile” tratatelor de pace — O propagandă intensă și cu dibăcie făcută în toate marile capitale apusene, a izbutit să facă pe-alcuiri simpatice acțiunea revizionistă. Problema se pune cu stăruință și unele aderențe din ultimul timp trebuie să ne facă să cugetăm că ea se va pune mâine și cu mai multă tenacitate.

Ingrijorare în fața acestei situații? Teamă că s'ar putea să ni se știrbească hotarele?

Nu. Poporul românesc nu va îngădui încălcarea granițelor lui naturale pe cari și le-a fixat după nedreptăți seculare cu preț de sânge mult și tânăr. Poporul românesc n'are de ce se teme, tare pe dreptatea lui, încrezător în puterea lui. Vom trăi și vom muri între hotarele noastre, așa cum le avem, așa cum le-am cucerit și cum ni le-au consfințit tratatele de pace.

Luptele dintre partidele politice îmbracă uneori forme violente. Și adesea chiar în sânul aceluiaș partid înregistrăm deosebiri de opinii și frământări. Dar n'au existat și nu vor exista nici-o dată deosebiri între noi și marile chestii naționale.

Divergențe asupra metodelor de urmat au putut fi dar în fața nebuniei revanșarde sântem zid de granit dela Hotin până la cel mai depărtat sătisor al graniței de vest.

Ați urmărit desfășurările sfinte zile de aniversare a unirii Ardealului? Era în toate privirile aceeași flacăra, și toate glasurile vibrau de aceeași emoție și de aceeași siguranță. Era acelaș gând pe tot cuprinsul pământului românesc. Vor fi văzut de sigur, și pânditorii de la hotare, cari înșelați de violența luptelor noastre politice, se puteau lăsa tentați să creadă posibilă o spărtură în blocul conștiinței românești, — vor fi văzut de sigur toți exaltații revanșelor imposibile că s'au lăsat legănați

de speranțe bune. Și dacă vor fi cutezanțe ele nu vor întâlni de cât un singur răspuns: baionetele noastre. E bine s'o spunem cât mai des, ca s'o audă cât mai mulți.

Revisionismul trebuie înmormântat. Sântem aici pentru a deschide ochii rătăciților. Se luminează amintirea marilor dispăruți cari au luptat voinicește pentru îndeplinirea idealului nostru icoanele mucenicilor cari au cimentat cu sângele lor generos hotarele românești. Ne îndeamnă și ne călăuzesc acei dintre făuritorii României Mari cari au avut norocul să vadă împlinit visul unei vieți întregi și cari sânt gata să piară în tranșele mândriei românești în fruntea nației armate până la cel din urmă bătrân, dacă ar fi să sune iar ceasul încercărilor.

Iată, am adunat în acest număr festiv cuvinte smulse din adâncul sufletelor. Cine, dornic de dreptate și de pace, nu le va înțelege?

Nu voim să dăm sărbătorii unirii aspecte războinice. Nu dela noi va porni vre-o dată cuvântul care să ațâțe. 1 Decembrie e pentru noi numai ziua amintirilor sfinte și a unei dârze afirmări a conștiinței românești, — una, nezdruccinată, liniștită și senină prin tăria pe care și-o simte, vijelioasă prin hotărârea de a nu îngădui nici clintirea unui fir de nisip din blocul ei. 1 Decembrie e pentru noi ziua bucuriilor, a reculegerii, a întăririi. Ne clătim în vântul aspru al viitorului frunțile infiorate de sfintele amintiri ale trecutului și voim să avem pentru oricine prietenești priviri de vecini loiali.

Dar cei cari ar voi să cuteze, să nu uite că 1 Decembrie poate fi și ziua răspunsurilor viforoase.

„Tribuna”, recunoscătoare celor cari au cinstit-o cu cuvântul lor înaripat, le mulțumește și le trimite salutul ei mișcat.

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea, înțeleptul și marele veghetor al destinelor românești.

Trăiască România Mare.

„TRIBUNA”

Revizuirea necesară !

Agitațiile revizioniste și rasiste, cari merg mână în mână, dovedesc cu prisosință că este într-adevăr necesară o revizuire.

Nu însă o revizuire a tratatelor ci a mentalității.

Epoca noastră stă sub semnul dreptății.

De la tirana forței brute și până la întronarea abstractei și idealei „Dreptăți” în tronul supremei virtuți, mulțimile au văzut fluturându-li-se înaintea ochilor diverse idealuri pentru a căror împlinire au nedăjduit, au luptat și au murit.

S'a crezut că revoluția franceză prin „libertate, egalitate, fraternitate” a atins supremul scop către care putea ținde omenirea.

Iată însă că alături și chiar deasupra conștiinței individuale, se desemnează din ce în ce mai clar o conștiință colectivă: Conștiința națională, care reclamă și pentru națiuni și naționalități, libertate, egalitate și fraternitate.

În numele acestor principii au dus aliații lupta lor menită să îplinească idealurile naționale a zeci de milioane. În numele acestor principii de înaltă etică internațională, am dus războiul, gloriosul nostru război pentru întregirea neamului.

Pentru realizarea acestor principii a curs din belșug sângele care a roșit zorile în cari s'au ridicat la o viață nouă România-Mare, Polonia, Jugo-Slavia, Cehoslovacia, Estonia, Lituania, Finlanda, Albania, și Palestina.

Aceste principii au îngăduit Franței și Italiei să-și reia sub scutul lor populațiunile pe cari soarta le aruncase temporar și arbitrar sub stăpâniri străine.

Aceste principii, cu corolarul lor, dreptul de autodeterminare al popoarelor, au constituit temeiul după care Europa și a schimbat configurația căpătând pe acea pecetluită de tratatele de pace.

În trecut tratatele de pace dictate cu călcăiul pe grumazul învinsului, nu făceau de cât să constate și să consacre arbitrarul obținut cu forța.

În ciuda imprudenței demascării a puterilor centrale al căror spirit s'a trădat la Brest-Litovsk și București, aliații au înțeles să rămâne credincioși principiilor pentru cari au luptat. Tratatetele de la Versailles, Sevres, Neuilly, St. Germain, Trianon, nu sunt capricii ale învingătorilor. Ele sunt întruchiparea idealului către care tindeau toate populațiunile oprimate ale Europei, înțelese și sprijinite de întreaga opinie publică a lumii, ele sunt încornorarea luptei pentru promovarea ideii de libertate, egalitate și fraternitate a popoarelor.

Nu este o coincidență că aceste tratate cari apar atunci când se prăbușește oligarhia și imperialismul sunt atacate, azi tocmai și numai de exponenții reacțiunii.

Singurul lucru ce a rămas reacțiunii, este să speculeze asupra sentimentului național, denaturându-l.

Această denaturare a produs și stimulat naționalis-

mul agresiv în țările proprii și iredentismul în celelalte.

Dar nu este destul să combatem revizionismul cu simple argumente sentimentale, cum în genere se face.

Este necesar să arătăm în toată goliciunea, minciuna ce se ascunde sub multicolorul său aspect, pretins național.

Revizionismul ar fi justificat numai în cazul în care soluțiile ce propune ar rezolva greșelile pe care le afirmă și le combate.

Singura soluție revizionistă este schimbarea frontierelor. Este elementar și necontestat însă, că oricum s'ar trasa frontierele țărilor europene este exclus ca fiecare țară să aibă numai un singur fel de naționali, cum tot așa de exclus este ca toți cei ce aparțin unei naționalități să poată fi încadrați în frontiere cari să nu cuprindă și alte naționalități.

Deci reacționara soluție revizionistă, care nu urmărește decât renașterea vechilor hegemonii, este complect eronată, căci prin schimbarea frontierelor s'ar înlocui o nedreptate cu alta și s'ar schimba numai rolurile între populația majoritară și cea minoritară, ceea ce n'ar modifica principiul.

Indreptarea, care nu este în funcție de frontiere, ne este indicată chiar de tratate. Atât timp cât vor exista frontiere vor continua să existe minorități.

Tratatetele au consfințit drepturile acestora.

Numai larga lor îndreptățire va reduce orice campanie revizionistă la făcere și va asigura echilibrul și liniștea internă și externă, a statelor interesate să mențină tratatele.

Că așa le dicta și logica și conștiința fruntașilor cari au trecut în istorie ziua de 1 Decembrie 1918, o dovedește declarația dela Alba-Iulia dată cu un an înaintea tratatelor atacate de revizionști.

Acum, la aniversarea alipirii pentru totdeauna Ardealului la Țara-mumă să ne amintim de toate sacrificiile făcute, de toate ororile asupririi și împilării, de sângele curs din capriciile stăpânirii reacționare. Să nu uităm că împilătorii de atunci sunt revizionștii de azi.

Lupta contra revizionismului nu este decât lupta pentru progres, pentru democrație, pentru dreptate; este lupta pentru adevăratul naționalism bazat pe respectarea drepturilor tuturor naționalităților.

Dacă va încerca să treacă la fapte, revizionismul, se va lovi de conștiința trează a întregii democrații și de voința fermă a aliaților de a păstra cu orice preț triumful progresului asupra reacțiunii.

În această luptă, în acest adevărat și înalt înțeles al Naționalismului, toți fiii țării vor fi alături ca un singur trup și un singur suflet spre a o apăra, căci vor duce o luptă de două ori sfântă: și pentru patrie și pentru suprema cucerire a omenirii: DREPTATEA.

ROBERT VEREA

Emil Hațiegan

Pan. Halippa

G. Crișan

D. V. V. Tilea

Celor cari au binemeritat

Mărețelor figuri apuse, marilor regi ai U nirii și ai pregătirii ei, iluștrilor băbați de Stat cari au luptat și s'au sacrificat pentru împlinirea visurilor noastre seculare ;

Celor cari au rupt din sufletul lor și au împărțit mulțimilor flacăra credinței nezdruccinate în victorie ;

Celor cari, ceas cu ceas, în mijlocul tuturor primejdiilor, au avut un singur gând și o singură țință : întregirea românească, — și au luptat pentru ea cu toate puterile ființei lor ;

Marilor oameni politici din vechiul regat și din Ardeal cari și-au dat mâna într'o fraternă îmbrățișare, topindu-și durerile în acelaș crez și sporindu-și puterile în evocarea aceleiași sfinte icoane ;

Milor de mucenici anonimi cari cu prețul sângelui lor au pus temelie României întregite ;

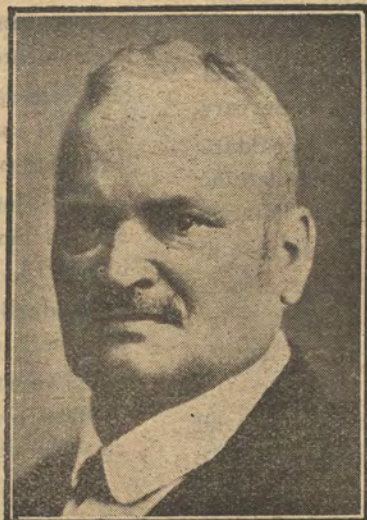
Celor cari nu mai sânt, dar pe cari nu-i vom uita niciodată, precum și celor cari au avut norocul să supraviețuiască îndeplinirii visului lor de aur ;

Lor le închinăm această modestă pagină de pioasă amintire și de vie admirație.

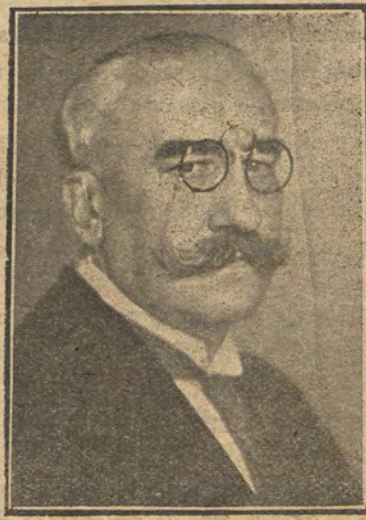
În flacăra purificatoare a pildei lor își vor oțeli sufletele tinerele generații și din această integrare în tainele trecutului vor fișni forțele victoriilor de mâine.

Iuliu Maniu

St. Cicio Pop

Al. Vaida Voevod

Cu prilejul Unirii

Din impresionanta manifestare dela Cameră din ziua de 1 Decembrie 1932, am desprins două cuvântări. Cuvântarea d-lui Președinte al Consiliului IULIU MANIU, și cuvântarea d-lui Președinte al Camerei St. CICIO POPP. Din cele două cuvântări am desprins două fraze: Una rostită de d. IULIU MANIU în această simplă și lapidară formă: România Mare este urmarea unei idei de civilizație", și a doua, rostită de d. ȘT. CICEO POPP cu însuflețirea caracteristică acestui venerabil patriot: „să facem ca toți câți locuiesc România-Mare să se simtă bucuroși și fericiți că locuiesc în ea“.

Prima idee constituie încadrarea procesului de unire a țărilor românești în evoluțiunea civilizației omenești și înălțarea acestei înfăptuiri la rangul de eveniment universal.

Căci este bine ca să se știe că unirea tuturor românilor nu este rezultatul întâmplărilor al unui război și răzplata efemeră a unei netăgăduite vitejii a poporului român. Nu, la temelia unificării poporului român, este o idee de cultură și civilizație. Din evoluția istoriei universale se desprind câteva învățăminte.

Omenirea nu este o pustă uniformă și monotonă, ci un pitoresc peizaj, un mozaic variat, alcătuit din diverse națiuni. Națiunile sunt marile instrumente de cultură și civilizație, prin mijlocirea cărora se exprimă și se manifestă conștiința omenească. Geniile cele mai universale poartă întipărirea cea mai profundă a națiunilor căror aparțin. DANTE este cel mai italian din toți italienii, Shakespeare cel mai englez din toți Englezii, și Goethe cel mai german din toți germanii. Ei sunt în același timp culmi ale spiritului omenească și reprezintă epoci în istoria universală.

Este în interesul promovării civilizației universale, constituirea națiunilor și așezarea lor în cadrul propriu și firesc ce le aparține pentru ca să poată da o cât mai frumoasă înflorire a sufletului lor specific. Și după cum o floare pentru a se deschide în toată eflorescența ei are nevoie de pământul potrivit firei ei fără de care crește ca o sârmană plantă de seră, dornică de căldură naturală și lumina directă a soarelui, tot așa o națiune are nevoie de pământul ei strămoșesc, adică de hotarele ei etnice, pentru ca circulațiunea sângelui să se facă liberă, fără stingherire, să cuprindă și să hrănească toate mădularele ei. Numai așezată în cadrul ei istoric și între hotarele sale etnice, o națiune poate da tot potențialul ei sufletesc.

Procesul dramatic al unificării poporului încheiat după grele jertfe la 1 Decembrie 1918, nu este deci o contradicțiune a tendințelor istoriei universale. El se mișcă pe axa morală pe care se desfășoară însăși progresul omenirii. El nu este împotriva cursului vremii,

ci se încadrează și se integrează în chip organic în evoluția idealurilor și a marilor principii omenești care îndrumază istoria. Da, „ROMANIA MARE este urmarea unei idei de civilizație.

Dacă această idee domină capitolul lung și zbuciumat de încheierea a statului român, cealaltă formulă a d-lui ST. CICEO POPP, trebuie să domine al doilea capitol de organizare a statului așezat înfăptit în cadrul său etnic.

După cum umanitatea este rezultatul varietății națiunilor, națiunea este sinteza claselor sociale, a minorităților etnice, a indivizilor. O națiune are îndatorirea morală ca pe fășia de pământ ce i-a fost hărăzită de destin, să creeze rândueli și așezări, cari să dea cât mai multă mulțumire sufletească elementelor ce o alcătuiesc: Libertatea, ordinea, care este garanția libertăților, justiția, învățământul, și promovarea progresului tehnic și al bunei stări economice, în toate părțile națiunii, fără favorizări sau vitregiri, ci cu o dreaptă și egală preocupare pentru toți, constituie rostul firesc al statului.

Când la ideea de drept național, statul român va mai adăoga acele investițiuni personale de energie și de muncă, de capacitate și de suflet, mulțumită cărora între Nistru și Tisa, se va desfășura o vastă activitate pașnică și rodnică grație cărora va înflori o înaltă cultură specifică poporului românesc, în atmosfera căruia se vor manifesta libere și productive și celelalte minorități etnice, el își va fi apropiat încă odată pământul țării în tot cuprinsul ei, prin toată organizațiunea de libertate de progres, și de bună stare ce îi va fi dat.

Cu aceste două titluri, titlul istoric, și valorificarea în acord cu principiile și interesele superioare ale omenirii a teritoriului țării, nici o mișcare, cât de puternică nu va putea clătina din temelii sale, așezarea solidă a statului românesc.

Nu există ceva mai fundamental ca dreptatea. În palatele în care se împarte dreptatea, este săpată în marmură deviza că numai ea este temelul împărțirilor. În arcele cari susțin edificiul măreț al istoriei universale, este încrustată pentru acei cari știu să citească aceeași deviză.

Da! Statul este urmarea unei idei de civilizație, această lămurește calea străbătută până la 1 Decembrie 1918.

Rândueli drepte, așezări sociale întemeiate pe justiție, liberă colaborare cu toate elementele cari compun statul român, promovarea culturii și a bunei stări economice, iată justificarea morală a statului român pentru capitolul de istorie care deabia s'a deschis.

M. WEISSMAN

Deputat

REGII ROMÂNIEI

FERDINAND I

Dacă, în vre-o țară din lume, a fost nevoie să se facă demonstrațiunea necesității și a utilității principiului monarhiei constituționale ereditare, în România veracitatea acestui principiu a fost dovedită prin însăși ființa și realizările Dinastiei sale.

Dela urcarea pe tronul principatelor românești a domnitorului Carol I, din gloriosul neam de Hohenzollern-Sigmaringen, începe pentru patria noastră, devenită prin războiul Independenței, Regatul României, acea operă de întemeiere și de consolidare, datorită căreia, în Istoria noastră națională, Carol I, și-a câștigat gloriosul titlu de: Intemeietor de Neam.

România modernă, România de ieri, țară liberă, bogată și puternică este opera Regelui Carol. El a consolidat, a întărit, a îmbogățit țara românească, și, datorită priceperii, muncii, stăruinței Sale și acelei complete identificări cu interesele și aspirațiunile naționale ale poporului condus de El, la moartea Sa, în 1914, România devenise țara a cărei atitudine în războiul mondial izbucnit, avea să fie aproape hotărâtoare pentru succesul său.

Urmașul regelui Carol I, nepotul său de frate, Regele Ferdinand I, avea să facă și mai indestructibilă legătura dintre Dinastie și popor.

Român în suflet și în simțiri, Ferdinand I, german prin obârșie și naștere, rupe orice legături cu neamul și națiunea Sa, pentru a-și identifica întreaga viață, ființa și destinul, cu destinul țării peste care domnește.

Și, în numele României și pentru împlinirea lozincii naționale care ne porunceau lupta pentru descătușarea fraților noștri subjugăți, Regele Ferdinand I, trage sabia și declară războiul Puterilor Centrale, Patriei Sale de obârșie.

În istoria Omenirii, căci istoria României este prea mică pentru a o cita ca exemplu, nu s'a mai produs un

CAROL I

gest asemănător, de lealitate față de poporul stăpânit și de abnegațiune desăvârșită față de chemările sângelui și ale rasei sale, ca acela al Regelui Ferdinand I-ii, regele Intregitor de Neam.

Făuritorul României Mari, Ferdinand I, se încoronează, primul rege al Regatului Român, la Alba-Iulia.

Așezându-și pe cap, coroana de rege al României Mari, Regele Ferdinand I-ii, încoronează pe vrednica sa soție și tovarășă nedesmințită în zilele de grele încercări cari au precedat și au constituit războiul nostru de Intregire, pe prima Doamnă a Țării, Regina Maria a României-Mari.

Continuatorul operii părintelui Său, Regele Carol al II-lea, stăpânește, astăzi, o țară cu o întindere de trei ori mai mare decât România mică, de ieri și un popor de 18 milioane.

Țară întinsă și bogată, reintrată în granițele ei naționale istorice, firești; popor muncitor, credincios și viteaz; adânc monarhic.

Dela cel de al treilea rege al său, țara și poporul românesc așteaptă desăvârșirea operii marilor săi înaintași, așteaptă consolidarea și întărirea României-Mari.

Dacă, în viața politică internă, fricțiunile interne între partidele politice și oamenii cari le conduc sunt inerente, pe chestiunile mari naționale cari privesc ființa și destinul istoric al neamului românesc, nu există nici o deosebire, nici o disensiune între nimeni.

Și, pe drumul așezării noastre internaționale temeinice și a consolidării situațiunei noastre, politice, economice și sociale — interne — câmpul de activitate deschis Regelui Carol al II-lea și opera ce o va înfăptui, fără îndoială, îi deschid, în istoria poporului Român, pagina glorioasă pe care și va înscrie numele — și po-recla — alături de Marii Săi Înaintași.

I. BARSESCU

Cuvântul României

Domnia-ta, eu sau oricare altul, — vorbesc despre toți aceia cari am făcut, în mod efectiv, războiul — am primi, desigur, cu un entuziasm destul de potolit, ordinul de mobilizare care ne-ar trimete la Corpul nostru pentru a porni, de acolo, la un nou război, datorit incapacității diplomației mondiale de a rezolvi, în lumina și spiritul bunului simț elementar, divergențele economice și politice dintre statele Europei.

În general, socotim, deci, că, în nici o țară din Europa, vestirea unui nou război nu ar deslănțui torente de entuziasm.

Dar — spună-ni-se că, spre una din frontierele țării noastre — se îndreaptă amenințarea armată spre pământul nostru românesc, în scopul de a aduce atingere unității și integrității teritoriului nostru național, plămădit cu sângele celor 800 de mii de eroi morți pentru înfăptuirea unității noastre naționale, — toți, dar absolut tot românul, tânăr și bătrân, într'un clocot de indignare unanimă și nestăpănită, va alerga cu arma în mână să apere ceea ce e al nostru.

În acești patrusprezece ani cari s'au scurs dela încheierea războiului mondial, România, reintrată în granițele ei firești, a știut să dea dovada — prin spiritul care a călăuzit-o, neîntrerupt, în politica sa internațională — adâncului ei pacifism și a spiritului ei de ponderațiune îngăduitoare.

Nici provocările aruncate de peste o anumită graniță, nici cuvintele de îmbărbătare, trimese, din locuri mai îndepărtate, acelor cari ținesc cu dușmănie granițele țării noastre, nu ne-au putut smulge gestul de nerovozitate — așteptat, desigur.

Conștiinți de dreptul și de tăria noastră, am lăsat — și, poate, am greșit făcând aceasta — să se desfășoare în toată voia, campania, din afară, împotriva noastră.

Toleranți și generoși cu minoritățile străine intrate în granițele noastre naționale, le-am întins o mână frățescă și le-am arătat o largă înțelegere a nevoilor și aspirațiilor lor legitime.

Nu ni s'a răspuns întotdeauna — din păcate — cu aceeași loialitate; dar am știut să ne măsurăm nemulțumirea noastră îndreptățită și să ne stăpănim și fireasca noastră indignare.

Pașnici, în relațiunile noastre în afară, am fost înțelegători și toleranți înăuntrul granițelor noastre, deși am știut că avem ce răspunde atât celor din afară, cât și celor de la noi.

Cu aceeași stăpănită măsură, — astăzi, — când patrusprezece ani s'au scurs dela ziua sfântă care ne-a răsplătit suferințele și sacrificiile de veacuri — vom proclama, în auzul lumii întregi, că nimeni și nimic în lumea aceasta nu va putea să ne zdruncine din așezarea noastră de astăzi, temeinică, pentru vecie.

De la un capăt la celălalt al țării o proclamă toți românii și oamenii noștri politici — fără deosebire de partide — cu desăvârșita unanimitate, au întărit-o în Parlamentul țării și armata română împânzind frontierele patriei, vor demonstra, cu toții la un loc, adevărul lozincei dela Mărășești.

„Pe-aici nu se trece“.

Din alte vremi

Sărbătorirea de azi îmi reamintește un episod din tinerețea mea.

Era după procesul memorandumului când studenții români de peste Carpați provocase la Sibiu o mare întrunire de protestare contra persecuțiilor și condamnării marilor patrioți și apărători ai drepturilor românismului.

Studenții din vechiul Regat a celor două universități din București și Iași au decis să ia parte la acea întrunire prin o delegațiune.

Universitatea din Iași a declarat 4 studenți și anume:

State Dragomir fost profesor, azi decedat Dl. Langa Rășcanu actual ministru la Athena, d.Bârsan fost Director al liceului național din Iași și subsemnatul.

Cum am ajuns la Sibiu ne-am și pus cocarda tricoloră pe piept ceiace ne a atras urmărirea poliției. Numai stăruințele puse de colegii noștri Ardeleni am con-

simțit să le scoatem deși am fi considerat ca o mare cinste pentru noi să fim arestați.

Fetele din Sibiu, ca o manifestare vecinică a dorințelor lor de unire cu Patria Mamă au confecționat în grabă un enorm steag roș pe care ni l'au dăruit.

Pentru a l' putea lua cu noi unul din colegi State Dragomir s'a înfășurat cu el sub haine și ajunși în gara Iași în fruntea unei mari manifestații studențești, l'am desfășurat și după la Universitate de unde e purtat și azi cu mândrie de studenți la manifestațiuni patriotice.

Vă închipuiți mândria sufletească a celor noi trei rămași în viață de câte ori vedem desfășurat acest steag, și mulțumirea noastră și a mândrelor fețe din Ardeal și după mai bine de 40 ani ne a fost dat să vedem realizat unirea tuturor Românilor.

N. CANANAU
Senator

Granițele românești

Altă dată o schimbare de granițe era expresia unui raport de forță între două țări vecine și-a convingerii că extensiunea teritorială este forma unică a însemnătății și a puterii unui stat. Timpul care a măcinat atâtea concepții și credințe, a așezat o altă idee la temelia hotarelor dintre țări. Astăzi socotim că o graniță

înseamnă limita dintre două popoare, dintre două grupe etnice, și chiar atunci când separația nu este perfectă granița trebuie judecată din alte două puncte de vedere: după dreptate și după serviciul pe care îl aduce civilizației și progresului general.

Țara eminentă revizionistă — care este Ungaria — și care agită neobosit Europa, căutând să-și câștige simpatii, cere anularea tratatului dela Trianon și restabilirea Ungariei medievale, în vechile ei frontiere. Mișcarea revizionistă și-a pierdut caracterul neoficial pe care îl avușese o clipă, fiind astăzi fățiș reprezentată chiar de factorii responsabili, care au abandonat orice rezervă și orice formă protocolară. Ei invoacă necesitatea de viață a Statului ungar de-a-și întinde stăpânirea până la munte și la mare și subliniază nedreptățile (?) ca două milioane de unguri să stea sub dominație streină.

Dacă este vorba de invocat „necesitatea de viață” a Ungariei apoi putem și noi opune „necesitatea de viață” a României, care nu este într-un mic mai puțin sacro-sanctă și nu este mai greu de afirmat. Argumentul este însă tipic pentru concepția imperialistă, pentru o concepție care trebuie să dispară sau cel puțin trimisă în muzeul istoriei universale.

Dar să examinăm și cealaltă parte a argumentării: că fracțiuni importante de naționalitate maghiară au trecut sub stăpâniri.

Este o fatalitate geografică să nu se poate trage, aci în centrul Europei, cu regiuni de populație amestecată, o graniță perfectă care să separe națiunile în chip desăvârșit. Oricum ai trage granița, nu poți trece niciodată pe toți ungurii de-o parte și pe toți românii de alta. Chiar astăzi, granița dintre noi și Ungaria, de și se pretinde că ne este nouă foarte avantajoasă, a mai lăsat în țara vecină o fracțiune a neamului nostru.

Este drept că vre-un milion de unguri se găsesc în cuprinsul țării noastre, după cum se mai află minorități maghiare în Jugoslavia și în Cehoslovacia.

Dar atunci când Ungurii cer restabilirea vechilor frontiere antebelice suntem în drept a ne întreba: Intrucât e mai drept ca 3 milioane și jumătate de Români să se găsească în Ungaria, de cât ca un milion de unguri să trăiască în România? Intrucât e mai logic să se sporească minoritatea românească din Ungaria și să se micșoreze minoritatea maghiară din România?

Căci încăodată, o graniță perfectă e imposibil de tras. Logica și dreptatea nu dau astfel tezei ungare nici un fel de ajutor. Este însă o altă considerație care vine în sprijinul tezei noastre, — oșebit de faptul că această teză reprezintă o stare politică de fapt, la a cărei schimbare n'am conveni de cât sdrobiți, prin urmare pe calea unui nou război, care nu s'ar putea localiza nici dânsul și va aduce un singur rezultat probabil: Sfârșitul civilizației omenești.

Vreau însă să subliniez o altă latură a chestiunii, care se poate pașnic discuta, și 'n raport cu care, afirm din toată convingerea, că o Românie cu populație minoritară, servește mai bine cauza civilizațiunii și a progresului de cât o Ungarie poliglotă, așa precum a mai fost.

În țara noastră, minoritarii se bucură de toate libertățile. Își desvoltă nestânjenite limba și cultura națională. Școlile minoritare sunt subvenționate de statul nostru, iar societățile culturale ale naționalităților se bucură de întreaga libertate. Așa era în Ungaria dinainte de război? Dar se cunoaște de toată lumea teribila prigoană a populațiilor nemaghiare, încercările de maghiarizare cu forța, interzicerea celor mai inofensive asociații culturale, intoleranța șovină care nu deschidea frunțașilor noștri de cât poarta largă a închisorilor. Care frunțaș maghiar a cunoscut temnițele noastre? Și doar lealitatea lor față de statul nostru nu va întrece niciodată pe aceia pe care au arătat-o veacuri, statului din care făceau parte, Românii de peste munți.

Nici odată Ungaria imperialistă n'a acordat atâtea libertăți popularităților minoritare, cum acordă România, modestă și îngăduitoare. Libertatea la rândul ei este un bun suprem al progresului și a civilizației. O strămutare a graniței în favoarea Ungariei, ar reprezenta din punctul acesta de vedere o îngustare a civilizației și aceasta socotesc că nu interesează numai egoismul nostru național, ci toată omenirea cultă, doriți toare de mai bine.

J. Pebrone

...Te vei încorona la Alba Iulia, sau vei muri pe Câmpia Turdei.

N. Filipescu — 1915.

Justiția în tratatul dela Trianon

Aceia ce face ca Tratatul de la Trianon, să fie indestructibil și intangibil, este faptul că la temelia lui s'a așezat imaginea Justiției, sintetizată în marele principiu al naționalităților.

Acest nemuritor principiu, formulat pentru I-a oară de un genial compatriot al d-lui Mussolini. Profesorul Pascal Mancini, a făcut mai mult pentru eliberarea Ardealului și a Banatului, decât toate armatele

lumei la un loc. Fără el, tot sângele eroilor, ar fi fost vărsat în zadar.

Tiranii credeau că veacurile trântite unele peste altele, pot înăbuși dreptul sfânt al națiunilor. Se înșelau. Justiția reinviază ori de câte ori va fi înmormântată și ea suflă peste secole, pe care le risipește, cum risipesc și străbat razele Soarelui norii negri de furtună. Națiunea Română de sub jugul Habsburgilor, în urma vestitei definiții a principiului naționalităților, a fost identificată ca o entitate de sine stătătoare, cu tradiția ei, cu limba ei, cu origina ei și cu dreptul d'a-și fixa singură viitorul ei.

Chiar dacă marele război al „frontului popoarelor” ar fi fost pierdut, unirea țărilor subjugate cu Patriamă, s'ar fi realizat totuși, pe baza nemuritorului principiu al lui Mancini și în urma unei mari și inevitabile revoluții.

Sunt inutile zburciăturile Ungariei pentru revizuirea pe cale pacifică. Niciodată România, Cehoslovacia și Jugoslavia n'ar da de bună-voie consimțământul, pentru a repune sub jugul Ungariei 10 milioane de frați d'ai lor, redați azi libertății.

Clampările Ungariei și a unor singuratici prieteni nu pot face decât un singur rău: Ele întârziază consolidarea păcii în Europa:

D-l Jaques Ancel, distinsul director al Politicei Externe la ziarul Information, zice cu drept cuvânt:

„Les temps des découpages de l'Europe du gré des potentats sont passés. Et sur l'Histoire, la géographie a pris sa revanche”.

Ion Th. Florescu

Studentimea și actul unirii

Recapitularea momentelor istorice are o înaltă valoare morală, prin aceea că actualizează eroii de idei și de fapte, pătași în luptele trecute și pilduitori pentru generațiile cari vin. Aceasta e cu deosebire adevărat pentru evenimentul dela 1 Decembrie 1918, care a reprezentat consacrarea firească și termenul final al unei evoluții milenare a organismului colectiv românesc, a fost — cum bine s'a spus — întregirea biologică a acestui organism.

Mie sărbătorirea unirii cu Ardealul îmi reamintește lupta de pregătire sufletească națională pentru ceceea constituia atunci idealul de desrobire.

Studentimea întregului regat a risipit mai mult suflet și multă energie, spontan și generos, pentru acest mare ideal. Timp de doi ani înainte de războiul de întregire am condus studentimea. Niciodată poate ea n'a înscris pagini mai sincere, mai generoase și mai desinteresate ca atunci...

Cine nu cunoaște întrunirile studentești cari frământau Capitala în acea epocă de neuitat? Cine nu-și amintește de lupta dusă de generația mea pentru înfrângerea corupției puterilor centrale? Am condus trei ziare studentești în acea epocă pe această idee. Am îmbrățișat toți tinerii Ardeleeni cari se refugiaseră aci, i-am încălzit și ospătat ca pe frați buni. Am căutat simbolic împreună pentru Octavian Goga, Părintele Lucaci și atâția Ardeleeni pe cari îi chemase pământul țării și cari ne înflăcărau gândurile și inimele.

Studentii au lucrat, arătând ambele universități în plămădirea ideii de război desrobitor, iar când ziua a venit, ei cei dintâi au mers în lupta pentru frații noștri, murind pentru împlinirea acestui vis...

Întâi Decembrie din 1932 trebuie să redeștepte în sufletele noastre prima etapă a războiului, acea a pregătirei morale și să sublinieze consecvența acelor cari, după ce au cântat idea războiului național, au știut să moară pentru ea. Totodată, intrucât e adevărat că orice acțiune omenească, pilda predecesorilor trebuie să rămâie îndemn și orientare, întâi Decembrie 1932 trebuie să îndemne o apropiere de sursa de entuziasm generos și total, în care nu mai era loc pentru simțământ de ură față de conlocuitorii țării, din acea vreme.

Generația care odinioară a pregătit unirea și s'a jertfit pentru ea, înțelege desigur astăzi ca, laolaltă cu toți frații adunați în granițele dreptului etnic imprescriptibil, să apere — cu aceeași hotărâre ca altădată — patrimoniul dobândit.

DR. G. BANU

ȚARA RASPUNDE AGITATORILOR REVIZIONIȘTI

de J. PALEOLOGU

Observatorul străin, spectatorul superficial al vieții publice românești, cercetătorul — prea grăbit, adeseori — al stărilor și împrejurărilor din țara noastră, culege și ne părăsește cu impresiunea, greșită și pe de-a-ntregul fantezistă, a unui popor de flecari, bonvivanți, trântiți de o soartă glumeașă, într-o țară imbelșugată în toate bogățiile de peste și de sub pământ și'n care trăește în huzur, dacă nu chiar în inconștiența nesimțirii.

Observatorii aceștia sunt acei domni cari, fie pentru o mică decepțiune personală, în vizita ce au făcută serviciului nostru de propagandă din ministerul afacerilor străine, fie pentru cine știe ce combinație montată pentru România ca pentru o colonie africană și ratată, întorc simandicoasele lor spete țării noastre, digerând, încă, icrele negre cu care au fost ghiftuiți și — deja — înjurăturile cu cari ne vor cinsti, odată ajunși în țara lor.

Evident că judecarea unor asemenea oameni nu ne poate nici măcar indispune.

Dar, nu este mai puțin adevărat că așa zisele lor „constatări”, sunt înșfăcate cu perfidă bucurie, răspândite mai departe și abil exploatare de dușmanii pe care-i avem peste graniță.

Acesta este serviciul de propagandă — al lor, al dușmanilor noștri — care se face țării noastre.

Că, mai la urma — urmelor, nici această lăbărțată campanie de calomnii la adresa noastră, nu poate înregistra nici un succes efectiv împotriva-ne, este iarăși adevărat; dar nici noi nu avem dreptul de a ne lăsa, la infinit, pe tânjeala nepăsării în fața acestor manopere dușmane nouă.

Semne bune se'arată, însă.

Și, de astădată ca întotdeauna, din partea inițiativei private, cetățenești, care, scuturându-se pentru o vreme de preocupările coșniței de mâine, și de taclele politice de cafenea, s'a îndrăvenit să proclame — în intruniri publice mărețe, ținute peste tot întinsul țării — că România 'i una și nedespărțită și că, ceea ce sacrificiul țării întregi și jertfa celor 800 de mii de morți i-au dat: România-Întregită, — nimeni pe lume nu va putea strica sau ciumti.

Intangibilitatea și respectul tratatelor de pace, iată lozinca noii mișcări, care este mișcarea, expresiunea voinei a țării întregi.

Aceste manifestări și-au avut punctul culminant, în ziua de 1 Decembrie, în care am serbat a patrusprezecea aniversare a revenirii Ardealului la Patria mamă.

Dar nu s'au încheiat aci.

Conștiința cetățenească, odată trezită din letargia ei, va ști să-și continue afirmațiunea pentru a fi vestită pretutindeni.

Și, afla-vor, astfel și pe această cale, acei cari, până mai ieri, au încurajat nesăbuitele demonstrațiuni revizioniste maghiare, că românii nu mai înțeleg să tolereze, fără o promptă reacțiune, uneltirile vrăjmașe îndreptate în contra integrității noastre naționale.

S'au întâmplat și se vor mai întâmpla, poate, incidente regretabile pe care nici un om cu judecată nu le aprobă; dar, atunci când suntem obligați a cere scuze pentru ele, ar trebui să avem și dreptul de a cere să ni se declare că motivele care le-au provocat — îndrăzneța campanie de revizuire a tratatelor de pace — va înceta.

Tratatul nostru de pace a fost scris cu sânge, scump, românesc și'l vom apăra, așa cum este, până la ultima noastră picătură de sânge.

E bine s'o știe, aceasta, și vecinii noștri — și prietenii lor.

Unirea Ardealului

Am fost și eu acolo... în Cetatea suferințelor și-a nădejdelor, cu reprezentanții poporului brașovean. Duceam cu noi la Alba-Iulia hotărîrea Sfatului „Țării-Bârsei”, imprimată pe fâșia tricoloră atârnată la piepturi: „Trăiască România Mare. 18 Noembrie 1918"... Din toate colțurile Transilvaniei sute de mii de reprezentanți ai poporului, cărturari și țărani, în frunte cu preoții lor, duceau aceeași hotărîre, pe care o dicta conștiința națională păstrată cu dârzenie de martiri prin toate vitregiile trecutului.

Ruperea lanșurilor de robie și realizarea pe veci a visului strămoșesc, biruință a dreptății dumnezeiești îngenuchiate, pe al cărei altar se jertfiseră fără de număr luptători noștri și cele optate de mii de frați, cari ne duceau dorul, se oglindeau în ochii mulțimei scâldați în lacrimi de bucurie. Plângerea și Cerul în picuri de ploaie lacrimi de fericire din ochi martirilor, ale căror suflete mari pluteau deasupra noastră...

Adevărata prețuire a celui mai mare act înscris pe paginile istoriei noastre naționale o vor da generațiile viitoare, cari vor fericii pe cei ce l-au înscris și l-au trăit, iar sufletele noastre... vor binecuvânta pe vrednicii urmași păstrători dârji ai patrimoniului atât de scump și sfânt, pe care li-l lăsăm moștenire.

Preot Dr. PETRU DEBU
senator de Brașov

O pagină istorică

din cartea de aur a României întregite

— 1 Decembrie 1918 —

Zorile unor vremuri noi, de pace și înfrățire, se iviseră la orizontul până atunci pârjolit de limbile de foc ale marelui măcel mondial. În Ardealul românesc, desrobot și descătușat din lanțurile robiei, au prins să se grupeze forțele spirituale românești oprite de tirania asupritorilor. Într-o singură lună, dela 18 Septembrie la 12 Octombrie 1918, se pregătește febril primul comitet național convocat la Oradea în casele d-lui dr. Aurel Lazăr. Sunt de față d-nii: St. Cicio Pop, Al. Vaida Voevod, V. Goldiș, Teodor Mihail, Nicolae Ivan, Aurel Vlad, Sever Dan, Ion Suciu, Ion Ciordaș și Aurel Lazăr, precum și episcopii ortodoxi și uniți, în frunte cu canonicul Vasile Suciu.

Și iată cum națiunea română își afirmă dorul de libertate:

„Comitetul executiv al partidului național român din Ardeal și Ungaria, ca organ politic al națiunii române din Ardeal și Ungaria, constată că urmările războiului îndreptătesc pretențiunile de veacuri ale națiunii române la deplina libertate națională.

„Pe temeiul dreptului firesc că fiecare națiune poate hotărî liber de soarta ei, un drept care este acum recunoscut și de către națiunea ungară prin propunerea de armistițiu a monarhiei, națiunea română din Ungaria și Ardeal dorește să se folosească de acest drept ca liberă de orice înrăurire străină, să hotărască singură așezarea ei printre națiunile libere precum și stabilizarea legăturilor de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere”.

„Organul național al națiunii române din Ungaria și Ardeal nu recunoaște îndreptățirea acestui parlament și acestui guvern, să se considere ca reprezentante ale națiunii române, ca să poată reprezenta la congresul general de pace interesele națiunii române din Ungaria și Ardeal, căci apărarea intereselor ei, națiunea română o poate încredința numai unor factori designați de propria lor adunare generală”.

„Afară de organele delegate de adunarea națională sau alese din mijlocul ei, așa dar afară de comitetul executiv al partidului național român, nimenea nu poate fi îndreptățit să trateze și să hotărască în treburile care se raportează la situația politică a națiunii române.

Toate deciziunile și învoelile cari s'ar lua și s'ar face fără aprobarea acestor organe, le declarăm nule și fără valoare, care nu leagă întru nimic. Națiunea română care trăiește în monarhia Austro-Ungară, așteaptă și cere după multe suferințe de veacuri, afirmarea și valorizarea drepturilor neștrămutate și inalienabile, la deplina viață națională.

Și această afirmare dâră a drepturilor călcate în decursul veacurilor, se producea tocmai în momentul când Carol al IV-lea lansa faimosul manifest prin care proclama federalizarea monarhiei Austro-Ungariei pe baze cantonale și desfacerea de Ungaria. Era însă o simplă încercare de a nu pierde din brațe poporul chinat într-o atât de lungă robie.

Alipirea Bucovinei

Și ca un răspuns la acest glas al Ardealului asuprit, Bucovina venea ca un fapt împlinit: rezoluțiunea votată de marele congres al Bucovinei, întrunit la 15 Noembrie 1918, sub președinția marelui român Iancu Flondor:

„Congresul general al Bucovinei, întrunit azi, Joi în 15/28 Noembrie 1918, în sala sinodală din Cernăuți, considerând că dela fundarea Principatelor române, Bucovina care cuprinde vechile ținuturi ale Sucevei și Cernăuților, a făcut pururea parte din Moldova, care înjurul ei s'a încheiat ca stat; că în cuprinsul hotarelor acestei țări se găsește vechiul scaun de domnie dela Suceava, granițele domnești dela Rădăuți, Putna și Sucevița, precum și multe alte urme și amintiri scumpe din trecutul Moldovei;

Că fii acestei țări, umăr la umăr cu frații lor din Moldova și sub conducerea acelorași domnitori, au apărut dealungul veacurilor ființa neamului lor împotriva tuturor încălcărilor din afară și cotorpăirii păgâne;

Că în 1774 prin viclesug, Bucovina a fost smulșă din trupul Moldovei și cu deasila lipită la Coroana Habsburgilor;

Că 144 ani, poporul bucovinean a îndurat suferințele unei cărmuiri străine care îi nesocotea drepturile naționale și care prin strâmbătași și persecuții căuta să-i instrăineze firea și să-i învrăjbească cu celelalte neamuri cu care el voește să trăiască ca frați;

Că în scurgere de 144 ani Bucovinenii au luptat ca niște mucenici pe toate câmpurile de bătălie din Europa, sub steag străin, pentru menținerea asupritorilor lor și că ei drept răsplată aveau să îndure micșorarea drepturilor moștenite, isgonirea limbei lor din viața publică și școală și chiar din biserică;

Că în același timp poporul băstinaș a fost împiedicat sistematic de a se folosi de bogățiile și izvoarele de câștig ale acestei țări, și despuiat în mare parte de vechea sa moștenire:

Dovadă că cu toate acestea, Bucovinenii n'au pierdut

nădejdea, că ceasul mântuirii, așteptat cu atâta dor și suferință, va sosi și că moștenirea lor străbună, tăiată prin granițe nelegiuite se va reintregi prin realipirea Bucovinei la Moldova lui Ștefan, ei au nutrit veșnic credința că marele vis al neamului se va înfăptui prin unirea tuturor țărilor române dintre Nistru și Tisa, într'un stat național unitar;

Constată că ceasul acesta mare a sunat!

Astăzi când după sforțări și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați, s'au întrunat în lume principiile de drept și umanitate pentru toate neamurile și când în urma loviturilor zdrobitoare, monarhia austro-ungară s'a sgduid în temelile ei și s'a prăbușit, și toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul de liberă hotărâre de sine, cel dintâi gând al Bucovinei desrobite se îndreaptă către Regatul Românie, de care întotdeauna am legat nădejdea desrobirii noastre.

Drept aceea

NOI,

Congresul general al Bucovinei, intrupând suprema putere a Țării și fiind investit singur cu putere legiuitoare,

HOTĂRAM,

Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colaciu și Nistru cu Regatul României.

Acest act votat în unanimitate reprezentând hotărârea liberă a poporului bucovinean se va înmâna de către o delegație Majestății Sale Regelui Ferdinand 1 al României și se va aduce la cunoștința reprezentanților puterilor aliate“.

Ardealul clocotea. De pretutindeni se ridicau glasurile înăbușite atâta vreme, cerând revenirea la matcă. Fruntașii vieții ardelenesti nu mai puteau stăvilii puhoiul acesta de entuziasm. Trebuiau și ei să grăbească formele care să legalizeze dorința manifestată.

În ziua de 8 Noembrie 1918, prelații români ardeleni și bănățeni: dr. R. Miron Cristea al Caransebeșului, Ion I. Popp, al Ardealului, dr. Demetriu Radu dela Oradia, dr. Valeriu Frențiu dela Lugoj, și dr. Iuliu Hosu dela Gherla, semnează adresa înaintată la Arad, marelui sfat al Națiunii române din Ungaria și Transilvania. Prîn această adresă se recunoaște marele consiliu național român ca reprezentant și conducător politic al românilor din Ungaria și Ardeal.

De asemenea Sinodul episcopesc dela 10 Noembrie 1918, al Mitropoliei ortodoxe române din Transilvania și Ungaria emană o circulară către prea supuși săi ascultători direcți, dându-le îndrumările pe care să le folosească în fața evenimentelor ce se precipitau.

Concomitent cu aceasta, dela Arad se răspândește convocarea de pomină, redactată de marele Sfat al Națiunii și semnată de d-nii Ștefan Cicio Pop, președinte și Gh. Crișan secretar.

Textul convocării

Istoria ne chiamă la fapte. Mersul irezistibil al civilizațiunii omenești a scos și neamul nostru românesc din întunericul robiei cunoștinței de sine. Ne-am trezit din somnul de moarte și vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți. În numele dreptății eterne și a principiului liberei dispozițiuni a națiunilor, principiu consacrat acum prin evoluțiunea istoriei, națiunea română din Ungaria și Transilvania vrea să-și hotărască însăși soarta sa de acum înainte. Toate neamurile din preajma noastră și-au determinat viitorul prin rezoluțiuni în conformitate cu sufletul lor național. E rândul nostru acum. Națiunea Română din Ungaria și Transilvania are să-și spună cuvântul hotărâtor asupra soartei sale și acest cuvânt va fi respectat de lumea întreagă, El este chiar așteptat, pentru că la gurile Dunării și pe drumul larg, unde comunică pulsul vieții economice între Apus și Răsărit, să se poată în făptui ordinea și neamurilor prejmuitoare să îi se procure tihna trebuitoare la munca binecuvântată spre desăvârșirea umană.

In scopul acesta convocăm :

ADUNAREA NAȚIONALĂ

a națiunii Române din Ungaria și Transilvania la Alba-Iulie, cetatea istorică a neamului nostru, pe ziua de Duminică în 18 Noembrie s. v. (1 Decembrie st. n.) a. c. la orele 10 a. m.

La adunare vor lua parte : 1) Episcopii români din Ungaria și Transilvania ; 2) toți topopii în funcțiune ai celor două confesiuni românești ; 3) câte un exmis al fiecărui consistor și capitol ; 4) câte 2 exmiși ai societăților culturale (Asociațiune, Fondul de teatru, Asociațiunea arădană, etc.) ; 5) câte 2 exmise din partea fiecărei reuniuni femești ; 6) dela fiecare școală medie (gimnaziu, școală reală), apoi dela fiecare institut teologic, pedagogic și școală civilă, câte un reprezentant al colegiului profesoral ; 7) câte 2 delegați dela fiecare reuniune învățătorească ; 8) garda națională va fi reprezentată prin câte un ofițer

și un soldat din fiecare secțiune comitatensă ; 9) câte 2 delegați dela fiecare reuniune de meseriași ; 10) delegații partidului social-demo crat român, ca reprezentanți ai muncitorimei organizate ; 11) tinerimea universitară prin câte 2 exmiși ai săi și în fine, 12) fiecare cerc electoral, în care locuiesc români, va trimite câte 5 reprezentanți (delegați).

Suntem convinși, că afară de cei, cari vor reprezenta în chipul arătat mai sus, toate păturile sociale ale națiunii noastre la această istorică adunare, unde se va hotărî soarta neamului nostru poate pentru vecie, se va prezenta însuși poporul românesc în număr vrednic de cauza mare și sfântă. Se vor lua îngrijiri, ca toți cei veniți să fie adăpostiți și să fie părtași în consacrarea celor ce se vor hotărî.

Biroul Consiliului Național a făcut toate pregătirile de lipsă pentru reușita adunării, iar frații români de pretutindeni sunt rugați să dea și ei tot ajutorul.

Înainte de începerea adunării se vor face rugăciuni în cele două biserici din Alba-Iulia, cea ortodoxă-răsăriteană și cea greco-catolică.

Toate informațiunile mai departe se dau din partea Biuroului Consiliului Central Național Român din Arad.

Fii tare neam românesc în credința ta, căci iată se apropie ceasul mântuirii tale.

Amin și Doamne ajută !

Arad, 7.20 Noembrie 1918.

Marele Sfat al Națiunii Române din Ungaria și Transilvania.

Dr. ȘTEFAN C. POP.

Prezident

Dr. GHEORGHE CRIȘAN

Secretar

Adunarea națională dela Alba Iulia

Scânteia ce luase ființă din ciocnirea sentimentului național cu oprimarea de veacuri a Ardealului robit, n'a rămas fără efect. Din toate colțurile Ardealului românesc mii și mii de români au răspuns cu un elan pe care nimeni nu-l mai putea stânjeni.

Din munți, de pe văi, de pe câmpii se înfrăteau târgoveții cu mocanii, plugarii cu domnii și porneau spre cetatea Albei Iulia, a doua oară punct de întâlnire al românismului integrat la 1599 sub Mihai Viteazul și la 1918 sub Ferdinand cel loial. Încă de pe la 22 Noembrie în cetatea Albei începuseră să sosească delegații județelor și comunelor din Transilvania, Banat, Crișana, Steagurile tricolore erau purtate cu voieșie de vitejii luptători și fanfarele umpleau văzduhul cu marșul de redeșteptare. Preoții mergeau în frunte îmbărbătând mulțimea cu semnul biruitor al credinței.

Cei cari se apropiau în coloana triumfală, se alipiau și nu mai cătau înapoi. „La Alba Iulia!” era strigătul general care tăia văzduhul. Și la Alba Iulia era în adevăr, ce nu mai fusese niciodată, nicăeri. O mare de capete fremăta în inima cetății de peste munți. Și nu lipsia nici pitoresc : țăarii albi ai mocanilor, ce împeștrău cu fotele negre ale muntencelor și saricele bihorenilor. Pe deasupra tuturor flutura flamura roș-galbenă-albastră a românismului.

Duminică dimineață marea adunare se deschide în prezența a peste o sută de mii oameni, reprezentând voința și dorința celorlalte câteva milioane. La orele 10 dimineața sosesc fruntașii. Văzduhul nu mai are loc să cuprindă atâtea răbufniri de entuziasm, ovații, aplauze. Pășesc în sală, solemn, înfrigurați de solemnitatea momentului bătrânul luptător George Pop de Băsești, Iuliu

Maniu, Teodor Mihali, Vasile Goldiș, Vaida Voevod, Aurel Vlad, Nicolae Ivan, Nicolae Șerban, Vasile Damian, Ioan Ciordaș, protopopul Teculescu, etc., etc. apoi episcopii Ignățiu Pop, Miron Cristea, Traian Frențiu, Iuliu Hossu și Vasile Suci.

Un moment de neuitat: episcopul greco-ortodox dr. Miron Cristea îmbrățișează și sărută pe episcopul greco-catolic, Iuliu Hossu. Sala e în delir. Mulți ochi nu mai pot stăpâni pleoapele să picure. Sunt primiți cu urale nesfârșite: d. Pan Halippa, ca reprezentant al Basarabiei, d. Prof. Alecu Procopovici, ca reprezentant al Bucovinei, generalul Leonte, căpitanul Băjulescu, colonel Liuba și maiorul Vlad.

Ca la o comandă necunoscută, toată mulțimea se liniștește deodată: la tribună urcă mișcat vădit, dr. Ștefan Ciceo Pop, căruia ca președinte al sfatului, îi revine datoria de a lua primul cuvânt.

Cuvântarea vibrantă de românism a iubitului președinte, răsbate adânc în piepturile aflătorilor de față. Prin fața ochilor înlăcrămați de bucurie, a celor prezenți, trec în convoiuri mizeriile îndurate în decursul deceniilor, evocate de bătrânul luptător.

Dar nimeni nu mai era bătrân, nimeni nu-și mai simțea trupul împovărat de ani. Salvele ce stăteau gata să răbufnească, s'au produs la cea mai scurtă apologie a genului latin.

— „Tu, Pavle, ai fost cea dintâi care ai contribuit la înfrângerea monarhiei!”

Cuvântarea „baciului” a fost subliniată cu aplauze ce nu mai sfârșeau.

Această cuvântare a fost trecută în „procesul-verbal al Marelui adunări naționale a poporului român din

Transilvania, Banat și Părțile ungurene ținută Duminică în 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia, în sala Cercului militar din Cetate.

Vorbește apoi raportorul d. I. Suciu, în numele comisiunii de verificare.

Se constituie apoi comisiunea care prezidează adunarea, d-nii: președinte Gh. Pop de Băsești, episcopul I. Pop și dr. Demetru Rațu; vice-președinți: dr. Teodor Mihali, dr. Ștefan Cicio Pop și Ioan Flueraș; notar d. Alexandru Flodor, medic al Bolgrad; dr. Sever Micla

și Caius Brediceanu, dr. Silviu Dragomir, dr. Delcu Victor, Iosif Ciser, dr. Ionel Popa și dr. George Crișan.

Rostește apoi o caldă cuvântare bătrânul Gh. Pop de Băsești.

D. profesor Dragomir citește apoi demisia comitetului executiv al partidului național român, care dela 1910, a condus, tot timpul, politica dintre hotarele Transilvaniei subjugate și a românilor rămași în Ungaria.

Vorbește apoi d. Vasile Goldiș care prin îndrumarea ce a dat-o Astrei, a îndrumat spre o viață spirituală aleasă și pe transilvăneni;

Rezoluțiunea Adunării

Tot d. Vasile Goldiș dă citire următoarelor:

I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918 decretează: Unirea tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea Națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al Națiunii Române la întreg Banatul, cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea Națională rezervă teritoriilor sus indicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituantei, aleasă pe baza votului obștesc.

III. În legătură cu aceste hotărâri de principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în Corpurile Legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor, ce-l alcătuiesc.

2. Egala îndreptățire și deplina libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din Stat.

3. Instăpânirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice: Votul obștesc, direct, secret, pe comune în mod proporțional, pentru ambele sexe în vârstă de 21 ani, la reprezentarea în comune, județe ori parlament.

4. Desăvârșita libertate de presă, asociere și întrunire, libera propagandă a tuturor gândirilor omenești.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietarilor, în special a proprietăților mari în special a proprietăților mari în baza acestei conscrieri desființând fidei-comisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile i se va face posibil țaranului să-și creieze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât, cât s'o poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potentarea producției.

6. Muncitorimei industriale i se va asigura aceleași drepturi și avantajii cari sunt legiferate în cele mai avansate State industriale din Apus.

IV. Adunarea Națională dă expresiune dorinței sale ca congresul de pace să înlăptuiască comisiunea națiunilor libere în așa chip ca libertatea și dreptatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici de o potrivă, iar în viitor să se elimineze războiul, ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Adunarea Națională salută cu bucurie și entuziasm liberarea națiunilor subjugate până aci în monarhia Austro-Ungară, anume națiunile Ceho-Slovace, Austro-Germane, Jugo-Slavă, Polonă și Ruteană și hotărăște, ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor acțiuni.

VI. Adunarea Națională trimite salutul său Bucovinei.

VII. Adunarea Națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest război și-au vărsat sângele pentru înlăptuirea idealului nostru murind pentru libertatea și unitatea Națiunii Române.

VIII. Adunarea Națională dă expresiune mulțumirii și admirațiunii sale tuturor puterilor Aliate, cari prin strălucite lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii Române din Ungaria. Transilvania și Banat Adunarea Națională hotărăște instituirea unui mare Sfat Național Român care va avea toată îndreptățirea să reprezinte Națiunea Română ori când și pretutindeni față de toate națiunile pe cari le va afla necesare în interesul Națiunii.

Ia cuvântul apoi, d. Iuliu Maniu, mai sobru, documentat, și adresându-se mulțimei: „Nu voim ca din asupriți să fim asupritori“, încheie astfel cuvântarea, luând în numele poporului român, acest mare angajament.

La fel vorbește d. Jumanca.

Votarea Rezoluției

Nemai cerând nimeni să ia cuvântul la obiectul dela ordinea zilei, președintele GH. POP DE BASEȘTI încheie discuția și pune întrebarea, că adunarea națională dorește oare ca rezoluțiunea propusă de d. Vasile Goldiș să fie supusă votării punct cu punct, ori că voește a fi acea rezoluțiune supusă în bloc aprecierii adunării (voci unanime : cerem să fie în întregimea ei supusă aprecierii).

Președintele Gh. Pop de Basești se ridică din scaunul prezidențial și pune întrebarea : Primește onorata adunare rezoluțiunea propusă de d. Goldiș în întregimea ei ?

Adunarea irumpe în aprobări unanime : Primim ! Trăiască Regele nostru Ferdinand I ! Trăiască Regina Maria ! Trăiască dinastia ro-

mână ! Vrem o singură Românie a tuturor Românilor !"

După câteva minute, în șirul cărora însuflețirea tuturor se manifestă în aclamări frenetice, președintele Gheorghe Pop de Basești anunță că : adunarea națională a poporului român din Transilvania, Banat și părțile ungu-rene a primit rezoluțiunea prezentată prin Vasile Goldiș în întregimea ei și astfel UNIRREA ACESTOR PROVINCII ROMANEȘTI CU ȚARA-MUMA ȘI CU CELELALTE PROVIN-CII SURORI DEJA ALIPITE ESTE PENTRU TOATE VEACURILE DECISA.

Adunarea erumpe pe urma acestei enunțării prezidiale din nou în ovațiuni la adresa părechei regale românești.

Constituirea Marelui Sfat Național

Președintele acordă apoi cuvântul d-lui ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD, care arată că până la înfăptuirea tehnică a Unirei ce chiar și a măsurat rezoluțiuni primite numai dela prima Constituantă a României Mari încolo se poate înfăptui, aceste provincii au lipsă de un organ propriu al lor, care să conducă, sub controlul unei reprezentării a poporului, agendele administrative și judiciare. Propune ca marele Stat național completat prin punctul IX al rezoluției primite să conștie din 250 membri, dintre cari 200 să aleagă această mare adunare imediat, iar restul până la 250 să fie întregit prin cooptare de către însuși acel Mare Sfat. Deasupra îi vor aparține și membrii episcopatului.

Președintele, după ce a pus întrebarea, că primește adunarea această propunere ori nu, pe urma aclamărilor unanime ale delegaților din adunare, enunță primirea în întregime a propunerii d-lui Al. Vaida Voevod.

Și aceasta a fost primul Parlament românesc al Transilvaniei. Tot atunci se alege și așa zisul guvern provizoriu, prezidat de d. Iuliu Maniu și compus din următorii membri : Ștefan Cicio Popp, Al. Vaida Voevod, Vasile Lucaci, Octavian Goga, Vasile Goldiș, dr. Ioan Suciu, dr. Aurel Vlad, dr. Emil Hațieganu, dr. Valer Braniște, dr. Victor Bontescu, dr. Aurel Lazăr, dr. Romulus Boilă, Ioan Flueraș și Iosif Jumanca.

Episcopul Aradului, Ignate Pop, preamărește apoi printr'un discurs această strălucită zi.

Domnii : dr. Aurel Vlad, Aurel Lazăr, Victor Bontescu și d. Flueraș, es în mijlocul câmpului și din patru puncte definite, dela patru tribune decuvreme aranjate, citesc poporului adunat, Rezoluțiunea.

Episcopul de atunci al Caransebeșului, dr. Miron Cristea înflăcărează din nou mulțimea, încheindu-și discursul cu trei cuvinte : „Pân'la Tisa“.

Și cu această cuvântare, procesul verbal se încheie,

pecetluit de semnăturile d-lor dr. T. Mihail, pt. președinte, Silviu Dragomir, notar, Iuliu Maniu și Ioan Suciu, verificatori.

Telegrama către Regele Ferdinand

Către Majestatea Sa Regele Ferdinand I.

Adunarea Națională a Românilor din Ardeal, Banat și Țara Ungurească, ținută în Alba Iulia, glorioasă cetate a lui Mihai Viteazul, a decretat într'un elan de entuziasm fără margini, cu unanimitate, unirea teritoriilor sale cu Regatul României.

Vestindu-Vă hotărârea aceasta care încoronează aspirațiile de veacuri ale neamului românesc, rugăm pe Majestatea Voastră să primiți omagiile, ce venim a Vi le exprima cu profundă supunere.

Trăiască M. S. Ferdinand, Regele României.

Trăiască M. S. Regina Maria.

Trăiască Augusta Lor familie !

Trăiască România Mare !

Președinte, CHEORGHE POP DE BASEȘTI

Răspunsul Regelui Ferdinand

D-lui Președ. al Adunării Naționale din Alba Iulia.

Vestea îmbucurătoare ce îmi aduceți despre mărețul act al unirii cu Regatul român, săvârșit în vechea cetate a lui Mihai Viteazul, a umplut inima mea de nespuse bucurie și am primit-o cu viudă emoțiune.

Munca deosebită depusă în cursul vremurilor de bărbați patrotici, purtători credincioși ai idealului național, azi și-a găsit răsplata bine meritată. Din lacrimile celor cari au plâns și au suferit, cari au luptat fără preget, din sângele celor cari au muncit pentru înfăptuirea lui, lăsând ca moștenire sfântă credința lor ne-strămătată, a răsărit sămânța, a cărei roade azi le culegem ca un dar din cer.

Mulțumesc Atotputernicului, că mi-a îngăduit ca prin vitejia ostașilor mei, să pot să contribuie la această măreață faptă și că împreună cu poporul meu iubit să pot trăi aceste clipe înălțătoare.

Cum am fost părtașul suferințelor și durerilor voastre, așa iau din adâncul inimii parte la bucuria voastră, care este aceea a tuturor Românilor și unind glasul meu cu glasul vostru, zic plin de nădejde într'un viitor frumos, Trăiască România Mare una și nedespărțită.

(ss) FERDINAND

O confesiune regală

Și în mijlocul aceluia entuziasm general, când avântul clipei sublime a desrobirii nu mai îngăduia nimănui să-și arunce ochii înapoi, un mare suflet, se zbătea între bucuria ce-i încorona fruntea și mila ce-i răscolea adâncul firei, la gândul că pentru o asemenea victorie au trebuit atâtea vieți să fie jertfite: Regele Ferdinand era poate singurul, în cuprinsul fruntariilor reîntregite, care să-și odihnească gândul, creștinește, pe o judecată de înțelepți. Căci iată ce ne spune vrednica sa soție:

„Ferdinand“ în fața uniunii ce se împlinise, cu fruntea umbrită de umilință, nu-și mai dădea chiar seama că în fața ochilor poporului Său devenise un erou, Modestia sa nedesmințită persistă și nu se afișa deloc fără mirare, aclamat ca primul rege al tuturor românilor.

Valul de tristețe nu părăsise ochii săi. Victoria mișca tot atât amărăciunea sa ca și gloria, căci nu îndrăznea nimeni a face bilanțul atâtor vieți pierdute, atâtor sacrificii consimțite pentru a izbândi această oră triumfală.

Prezentarea Actului Unirii

In ziua memorabilă de 1 Decembrie 1918, la orele 10,30 dimineața, Regele Ferdinand, însoțit de principele Carol, înconjurat de înalții săi sfințici, asistă la Te-Deumul oficiat la Mitropolia Ungro-Vlahiei, oficiat întru pomenirea sfintei zile ce-a adunat la acelaș sân, pe toți fiii Patriei.

După Te-Deum a urmat recepțiunea în sala Tronului dela Palatul Regal iar la ora 11,30 Regele, asistat de Principele moștenitor, primește delegația transilvăneană, compusă din d-nii Al. Vaida Voevod, dr. Miron Cristea, Vasile Goldiș și episcopul Hossu.

D. Vasile Goldiș înmânează Regelui „Actul Unirei“. Emoția e vădită, atât pe fața Suveranului și a Prințu-

lui moștenitor, cât și pe a luptătorilor de peste Carpați.

D. Vasile Goldiș însoțește gestul înmânării actului, de o frumoasă cuvântare, la care Regele Ferdinand răspunde:

„In numele românilor din Vechiul Regat, din Basarabia și din Bucovina, astăzi uniți, cu profundă recunoștință primesc hotărârea fraților noștri de peste Carpați, de a săvârși Unitatea națională a tuturor românilor și declar pe veci unite în Regatul Român, toate ținuturile locuite de români dela Tisa până la Nistru.

„Cu dragoste nețarmurită mi-am închinat viața scumpului meu popor, plin de credință în menirea lui istorică.

„Prin lupte și prin jertfe, Dumnezeu ne-a dat să înfăptuim azi aspirațiunile noastre cele mai sfinte.

Mulțumindu-i din adâncul sufletelor ne îndreptăm gânurile către cei care cu sângele lor au clădit temelii ale desvoltării noastre naționale.

„Prin devotamentul neclintit pentru opera lor, le vom arăta recunoștința lor, le vom arăta recunoștința noastră; prin el vom asigura roadele binefăcătoare ale cruderelor încercări.

„Pe acest temelii al unei puternice democrații și al vieții frățești între popoare, vom răspunde totdeauna simțimântelor aliaților noștri, alături de cari am luptat pentru marea cauză a dreptății și a libertății în lume

„Să trăiască România pe veci unită!“.

Așa vorbia Regele Ferdinand cel loial! Milioanele de piepturi românești au răspuns acestei cuvântări cu un formidabil „Ara“.

La orele 8,30 seara, în aceeași zi, la Palatul Regal s'a oferit o masă în onoarea delegației ardelenice.

Și cu această ocazie, Regele Ferdinand și-a ușurat sufletul de avântul cu care a primit unirea milioanei sale de supuși, rostind o înflăcărată cuvântare.

Și tuturor acestor izbucniri de entuziasm i-au urmat următorul decret regal, privitor la unirea Ardealului cu Regatul României:

FERDINAND I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate.

Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de miniștri, sub No. 2.171 din 1918.

Luând act de hotărârea unanimă a Adunării Naționale din Alba Iulia

Am decretat și decretăm:

ART. 1. — Ținuturile cuprinse în hotărârea adunării naționale din Alba-Iulia dela 18 Noembrie (1 Decembrie 1918) sunt și rămân deapururea unite cu Regatul României.

ART. 2. — Președintele Consiliului nostru de miniștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului-lege de față.

Dat în București, la 1 Decembrie 1918.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri și ministru de externe,

(ss) ION I. C. BRATIANU

RANDURI DE

Amintirea zilei de astăzi să fie pentru acei ce au trăit-o un prilej de reculegere sufletească pentru noi înfăptuiri, iar pentru toți Români adunați în jurul tronului și Regelui nostru un izvor de avânt sufletesc pentru noi realizări patriotice.

Juliu Maniu

Dece ne depărtăm mai mult de 1 Decembrie 1918, când la Alba-Iulia s'a proclamat Unirea pe veci a provinciilor transcarpatine cu Patria-Mamă, cu atâta mai mare și mai impozantă ni se prezintă această zi istorică.

Adunarea Națională, ținută la 1 Decembrie 1918, la Alba-Iulia, a consacrat această cetate drept Mecca românismului.

Aci este acel izvor nesecat de iubire de neam și de însuflețire națională, unde vor alerga generațiile de azi și cele viitoare pentru ași întări credința în destinele neamului și a culege noi puteri și încurajări, pentru apărarea și sporirea patrimoniului câștigat cu lupte și suferințe milenare.

Prof. C. C.
Președintele Adunării Naționale

Întâi Decembrie 1918 este încheierea unui proces de veacuri. Prin această încheiere dreptatea istorică a neamului românesc a biruit. Intregirea Românismului într'o Europă a tuturor intrigilor naționale se va consolida în ciuda acelora ce cred că se pot reînvia închegările de stat distruse nu de forța materială a războiului mondial cât de puterea de neînving a spiritului vremurilor.

J. P. Cuză

A fost un vis măreț al tinereții mele, care a devenit realitatea de azi : Ardealul nostru !

Am luptat pentru visul acesta, și astăzi, pot zice, că sunt răsplătit pe deplin, pentru tot ce am putut să fac eu, atât de puțin, dar care cred că nu s'a pierdut, ori cât va fi fost de neînsemnată contribuția muncii mele pentru înfăptuirea operei comune a neamului : Ardealul nostru !

Ieri, ca tânăr, la Iași, luam eu inițiativa serbării centenarului lui Horia, care a produs atunci, la 1884, o profundă mișcare în sufletele, cu deosebire ale studenției românești, și ale tuturor românilor, înflăcărați pentru realizarea marelui vis : Ardealul nostru !

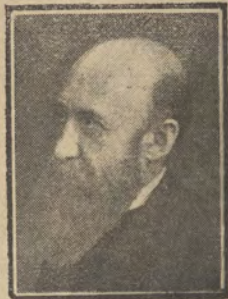
Ceea ce am realizat, cu sângele nostru, rămâne pe veci, neclintit, în granițele României Unite : Ardealul nostru !

A. C. Cuză

SPRE UNIRE

Nu se revizuiască procesele
în care e cuprins dreptul, în
sfârșit îndeplinit, al unei națiuni.
Și la istoric al omului mediu, în
vâd cum vedea al XX-lea cu pînă
veșta regală apăsătoare, cu scopul
universal de cruciat
al sfântului Ștefan. Predicatorii revino-
mismului nu-ni dau sîmț ca unul în țile
interesul politic de iluzie în amănunțime.

O înțeleaptă și veche vorbă ne spune că o împărăție se poate păstra numai prin aceleași virtuți prin care a fost întemeiată. Ori, scumpa noastră Românie a fost clădită în deosebi prin aceste două puteri : prin unire și prin jertfă — prin acea admirabilă unitate sufletească a neamului, care, sfidând nedreptele graniți despărțitoare, s'a păstrat neștirbită dela Nistru până la Tissa, și prin acel înalt spirit de jertfă de care poporul nostru a dat nenumărate dovezi în toată bună vremea.

Cuvine-se ca recunoscătoarea noastră aducere aminte să se îndrepte astăzi către toți eroii cunoscuți și necunoscuți, către toți mucenicii neamului cari, deoparte și de cealaltă a Carpaților au adus jertfa prin care ne-au răscumpărat mântuirea și ne-au hărăzit soarele libertății și al unirii de astăzi.

Între aceste nobile simțăminte, noi astăzi, în inimile noastre nu putem face loc urei și dușmăniei. Astăzi e ziua mărturisirei pe față și de aceea vrășmașilor noștri cu gânduri revizioniste, le spunem răspicat în auzul lumii în tregi ca și înainte de aceasta cu 14 ani, în cetatea lui Mihai : procesul istoric dintre noi s'a încheiat, sentința a fost adusă definitiv la Alba-Iulia și, inapelabilă cum este, a fost sancționată de neînduplecata voință a întregului popor românesc și binecuvântată de Dumnezeu care poartă grijă să se realizeze dreptatea cea eternă între popoare.

Și să luați aminte că statul nostru național nu-i alcătuit din petice, ca să se destrame la cea dintâiu suflare de vînt, ci este un organism unitar și viu, trăind prin conștiința de sine și de misiunea sa în lume a întregului nostru popor.

I. Nicolae
Mitropolitul Ardealului.

Zecile de mii de morminte ale bravilor noștri ostași, morminte presărate în tot lungul frontierelor actuale, formează și va forma un zid puternic, în dosul căruia — la nevoie — se va aranja întreaga suflare românească, tineri și bătrâni, pentru apărarea întregității teritoriului național, astfel, ca nici gândul vrășmașului nu va putea escalada acest formidabil obstacol.

Acesta este răspunsul care trebuie dat, cred, ca o veche cunoștință a celor ce se agită cu privire la chestiunea revizuirii frontierelor.

Generalul Nărolăreș

De aceea în toate împrejurările mai
timpuri care nu trebuie omenească a fi pusă
în cercare și înflăcărilor de război, a fost o
unul de război a care în primul rând
de război și alții.

General Nărolăreș

Toată pornirea de ură și de destrămare a celor cari nu vor să accepte noul mers al Istoriei, se cristalizează în formula politică a Revizionismului. Se încearcă, cu toate mijloacele pe cari tehnica și cultura modernă le pot oferi, a se crea o idee-forță, care să doboare cu timpul, rezistența din ce în ce mai slabă a națiunilor învingătoare.

Dacă există o solidaritate firească în dinamismul puternic al celor ce pregătesc revizionismul, de partea cealaltă a baricadei, legăturile se destind din ce în ce mai mult, în vreme ce unii caută chiar calea mai ușoară a compromisului pe un tărâm pe care compromisul înseamnă adevărată sinucidere.

Și totuși avem o forță, pe care nimeni nu ne-o poate răpi, și o datorie de la care nimic nu ne poate sustrage :

Forța, e însăși credința noastră în ceia ce putem însemna noi, prin propriile noastre puteri, prin apărarea hotărâtă și fără cruțare a ceia ce constituie dreptul nostru, și prin liniștita și neșovăitoarea așteptare a viitorului.

Iar datoria, e de a găsi, cel puțin în propria noastră casă, solidaritățile pe care nu le putem totdeauna găsi în afară, și de a realiza, cu decență, cu seriozitate și cu muncă de fiecare clipă, acel maximum de efort, pe care o națiune mare trebuie să-l realizeze în ceasurile grele . . . .

General N. Tetala

Binecuvântat fie ceasul în care s'a pecetluit acest legământ și în etern să fie proslăvită voința dâră a neamului românesc, care a săvârșit această faptă. Ne-am adunat astăzi din nou, cu toții, — după vechea noastră datină, — în frunte cu marii preoți vestitori de credința străbună, ca prin prezența noastră să facem dovada de vigoare și trăinicie a acestui neam și să arătăm lumii civilizate că toată suflarea românească, plugari și cărturari, deopotrivă, și într'un glas este credincioasă un iri.

E. Iul. Iteanu

Ziua măreață de 1 Decembrie, a fost pregătită încetul cu încetul, timp de mai multe generații, ca o supremă realizare a vieții noastre naționale : de cronicarii, cari au ajuns cei din tâiu la conștiința latinității noastre ; de dascălii ardeleni, cari au adus aici o concepție mai largă a românismului ; de istoricii, cari au scrutat până în adâncuri isvoare nouă ale istoriei noastre naționale ; de armată, de biserică, de școală, care au crescut generațiile tinere în ideea României Mari ; de oamenii de Stat, cari — obligați să tacă de considerații de politică — n'au pierdut niciodată din vedere culmile albastre ale Carpaților.

De aceea, când a sosit ceasul suprem am fost gata sufletește : a fost gata armata, care cu jertfa sângelui ei a tras frontierele noi ale țării întregite ; a fost gata acel minunat popor din Ardeal și din Banat, atât de cuminte, atât de hotărât și cu atâta spirit politic, care la chemarea marilor lui conducători, Iuliu Maniu, Alexandru Vaida Voevod, Ștefan Ciceo Pop și atâția alți a știut să-și manifeste cu atâta hotărâre și atâta curaj viața lui unanimă de a se uni pe vecie cu patria mamă.

Voința unanimă a tuturor Românilor, bravura ostașilor noștri, semnăturile puse în jurul tratatelor de pace, au creat pentru noi drepturi imprescriptibile, pe care nimeni nu le va putea atinge. Sentința definitivă a tratatelor, care ne fixează granițele, a închis pentru totdeauna procesele noastre istorice. Ea este inaplicabilă pentru oricine. Dacă s'ar încerca vreodată să se revină asupra unui proces închis pe vecie, această încercare se va lovi de rezistența unanimă a unei națiuni, care vrea să trăiască și să trăiască între frontierele neschimbate ale țării sale întregite.

I. Iteanu

Intregirea Românismului este datorită atât instinctului național cât și spiritului de jertfă al generației eroice care stă și azi strajă a închegării noului Stat.

Istoria nu trebuie să uite nici contribuția masselor muncitoare, care prin delegații lor Jumanca și Flueraș au dat un colorit viu democrației naționale.

D. P. Joaimescu

Prin unirea Ardealului cu Patria mamă, înfăptuită în ziua de 1 Decembrie 1918 s'a realizat visul secular al neamului nostru și s'a pus capăt unei mari nedreptăți istorice.

Unirea tuturor Românilor preparată prin jertfele făcute în decursul vremurilor s'a cimentat pentru vecie prin sângele vărsat pe câmpul de luptă.

Nici o forță omenească nu va mai putea separa pe acei de acelaș sânge și de acelaș neam. Poporul românesc conscient de înalta lui menire în lume, va ști care-i este datoria și cum să-și apere drepturile.

D. Iteanu

In împrejurările de astăzi comemorarea actului istoric dela 1 Decembrie 1918 capătă o însemnătate deosebită. Nu e de-ajuns să slăvim Unirea ce a încununat luptele și jertfele atâtor generații. Față de trecut și de viitor, conducători de astăzi au o îndoită răspundere : de a veghea la desăvârșita pregătire, morală și materială, a țării spre a întări, pentru veacurile ce vor să vie, izbânda pe care, într'un ceas fericit, ne-a hărăzit-o dreptatea veșnică a istoriei.

J. M. M. M. M.

Suntem datori să ne închinăm cu evlavie inaintea acelor care s'au sacrificat din celelalte provincii și din Vechiul Regat, celor cari au contribuit ca să se poată infăptui 1 Decembrie la Alba Iulia, acelor sute de mii de morți pe care Vechiul Regat i-a dat fără precupețire, jertfa lor pentru întregirea neamului.

Astăzi se cuvine ca să ne amintim de dânșii, să păstrăm și să transmitem generațiilor viitoare cultul acestor martiri ai neamului românesc.

M. Costache

România cea mare nu se face o singură dată. Ea s'a făcut într'o formă solemnă și vizibilă în ziua de 1 Decembrie 1918.

Ea trebuie să se facă de atunci înainte în forme mai puțin vizibile, dar tot atât de esențiale prin munca noastră de fiecare zi.

Ar fi păcat să spunem că aceasta de-a doua operă nu s'a implinit.

Dar ce s'a implinit nu înseamnă încă destul. A rămas să facem în chip eclatant demonstrația superiorității noastre ca națiune creatoare în noua noastră formă întregită.

De această datorie trebuie să ne aducă aminte ziua de 1 Decembrie, care să rămână nu numai o zi de bucurie, dar și o zi de socoteală anuală a pașilor făcuți mai departe.

M. A. A.

Mareșalul Averescu

A condus, biruitor, oștile românești în fața inamicului. A participat apoi, intensiv, la opera de consolidare a României întregite.

Generațiile tinere urmăresc și azi viguroasa acțiune a bătrânului șef al partidului. Încărcat de ani, mareșalul Averescu apare veșnic tânăr în scrisul său și totdeauna pe aceeași linie dreaptă în atitudinea sa.

Poporul românesc se cinstește, cinstindu-l.

Desigur că în fiecare Român este o tresărire în ziua aniversării unității neamului; cred însă că Românii, cari fac parte din ținuturi nealipite patriei mume, sunt mai sensibili la vibrațiile istoriei, decât ceilalți asupra cărora — din acest punct de vedere — s'au resfrânt roadele biruinței.

Și dacă în luptele politice, în care, românii de peste hotare stabiliți în țară combat atitudinile sau acțiunile actuale ale frunțașilor unirii, glasul lor se scoboară și cuvintele se cântăresc de două ori, este poate și pentru aceasta: simțământul de recunoștință către cei ce-au îndurat toate loviturile, pentru a menține dincolo de hotarele micii Românie, conștiința națională trează.

Datoria tinerilor de astăzi și a generațiilor viitoare, este mult mai ușoară dar și mai plină de răspundere : să mențină ceiace cu atâta trudă s-a câștigat.

În ziua când vom da dovada, că știm să respectăm nu numai jertfa morților, dar și persoana viilor, care au purtat în spate până la capătul drumului, idealul național, vom fi făcut un pas, un mare pas înainte.

Căci atunci vom fi oamenii cari prețuind frământarea trecutului, vom simți și obligațiunile morale și naționale ale viitorului.

De aceia primul nostru gând : la morții ce-au dat biruința și apoi recunoștința către vii cari ne-au fost iruința și apoi recunoștința către viii cari ne-au fost in-

A. G. Șapacostea

Sărbătorim astăzi pe 1918 Noembrie, când s'au încununat pe deplin succesele noastre cari începuseră din Martie 1918, când Basarabia, mai târziu Bucovina și apoi Ardealul, în cele din urmă, au aderat la unire. Ardealul nostru scump, Ardealul care ne-a învățat să cântăm așa tferumos „La Arme cei de-un sânge și de-o lege”, Ardealul care ne-a spus, în frigurile mobilizării: „La noi sunt codrii verzi de brazi și câmpuri de mătase”, Ardealul ne-a inflăcărat, în Ardeal am găsit inimi și suflete, frați ai noștri cari ne așteptau. Soldatul din Regat, mobilizat, eșind la notar, cum ne-au spus Ardelenii că am eșit, în noaptea de Sfânta Marie, a găsit dincolo un frate care l-a primit și i-a urat fratelui răgățean să meargă cât mai repede și cât mai victorios până la hotar, la „Răchita cea albă”, la „Mestecăniș” — așa am aflat noi dela Ardeleni unde sunt hotarele neamului nostru. Nu era de ajuns cum ne învăța dascălul în școala primară, până la hotarul Tisei, ci la Mestecăniș, acolo era hotarul, într'un județ întreg care nu știu cum se cheamă pe ungurește, acolo ne-au urat să ajungem, și acolo am ajuns cu toate greutățile.

În amintirea acelor vremi și în amintirea tuturor martirilor cari, deoparte și de alta a Carpaților s'au sacrificat dealungul timpurilor, pentru acest ideal de întregire și de înfrățire pentru vecie realizat, să ridicăm imn de slavă. Și dați-mi voe să depun o lacrimă pioasă și o floare de recunoștință din partea neamului românesc, pe mormintele acelor eroi necunoscuți, frați și camarazi de ai noștri, ca ei să ne privișeze și să ne îndrepte pașii ca noi, ostașii de ieri, politicianii de astăzi, nu cumva să greșim, să sacrificăm ceva din cecece cu atâta trudă am câștigat.

Maior MIHAIL VAGAUNESCU

Deputat

Președintele mutilaților de război din
România și al Comitetului Central
I. O. V.

Sărbătorim azi, după mine, numai 14 ani dela Unirea teritorială cu Transilvania, căci Unirea sufletească a existat de secole cu frații noștri de dincolo și numai aceeașă sfântă Unire ne-a adus, după cum era și natural, pe cea geografică. Zadarnic deci se mai sbuciumă Ungurii să răstoarne cecece Unirea sufletească a înfăptuit și care va rămâne pentru vecie ca un granit, căci așa vor sufletele tuturor Românilor și așa va fi.

APOSTOL P. POPA

Senator

Președintele Camerei de Comerț
din Galați

Descins printre noi pentru a vindeca și a cimenta, d. Titulescu reconforțează cu simpla sa prezență.

Se știe până în cel mai depărtat colț de țară că acolo unde este Nicolae Titulescu trebuie să fie și isbândă.

Luptător strălucit pentru idealul național, d. Titulescu a câștigat, după război, pacea. Puține țări, chiar dintre cele mari, au avut norocul să fie mai bine reprezentate peste hotare. Elocința sa, expunerea sa documentată, cuceresc și conving. D. Titulescu nu este numai un luptător, ci și un deschizător de drumuri. Și nu știi, dacă trebuie să-l dorim mai mult printre noi, ori mai mult peste hotare, căci ne lipsește și aici și acolo și am dori să fie, în acelaș timp, și la București și la Geneva.

Câte aspecte prezintă măreția aceste zile aniversare! Fiecare cetățean o poate privi prin prisma personalității sale.

Dacă, sub raportul politic-național, am putut revendica numele multor mari valori ardelenesti; ce mândri, pentru noi, oamenii de știință,

de a putea spune că savantul Victor Babeș, fala României, a făurit uniunea culturală, înaintea celei politice!

— „Știința nu cunoaște patrie” a spus Pasteur; însă oamenii de știință au patria lor.

Și, de aceia, se poate afirma, fără greș că, oamenii de știință ai Ardealului, au contribuit la realizarea unității noastre naționale, în aceeași proporție ca ceilalți mari eroi ai neamului românesc.

În cinstea lor, în amintirea lor, scriu aceste rânduri. și nici nu se poate să-i uităm — și pilda lor să ne fie pururi îndemn și icoană.

J. Birman-Bera

Trecut, prezent și viitor

Trecut, prezent și viitor !

Toate se confundă, se pene trează, se complinesc.

In trecut, neamul nostru românesc, așezat la răspântia drumurilor dintre Apus și Răsărit, a trebuit să îndure veacuri de robie, de încălcare a hotarelor sale și de rășluire a pământului strămoșesc.

Dar condus de geniul său național românesc a știut să suporte toate greutatețile destinului, și în anul biruinței dreptății și dreptului de autodeterminare a popoarelor și înlocuirii statului cosmopolit și acaparator prin statul național, și-a văzut realizat visul străbunilor : Unirea tuturor românilor.

Din anul 1918 și până astăzi, poporul românesc este ocupat de munca trudnică a așezării gospodăriei sale pe principiile voinței populare libere. Din vremurile apuse mai vin valuri care ar vrea să tulbure marea românească și să poruncească unui popor liber și stăpân pe destinele și pământul său. Dar încercările trecutului sânt zăgăzuite de puterile organizate ale prezentului : Românii din toate părțile și unghiurile României Mari se întăresc pe pozițiile ocupate în anul 1918 și oricari ar fi uneltirile dușmanilor de ieri, de azi și de mâine, neamul nostru va rămâne, trebuie să rămâie stăpân pe teritoriul dintre Nistru, Tisa, Dunăre și Mare !

Eu care am avut fericirea să contribui cu munca mea modestă la Unirea Basarabiei cu Patria și care am avut și norocul să asist la actele de Unire dela Cernăuți și Alba-Iulia, cred și mărturisesc întru viitorul strălucit al României Intregite și strig tuturor fraților mei: Sus inimile !

Sau. Halipp

Acum cincisprezece ani la Oituz

Aniversarea lui 1 Decembrie, ziua alipirii la România a provinciilor surori, mă duce cu gândul înapoi... Acum cincisprezece ani la Oituz... August 1917... După o săptămână de îndârjite atacuri inamice, frontul nostru din fața Oituzului rămăsese neclintit, dar înpurpurat cu sângele miilor de luptători, cari plătiseră cu piepturile lor circuite încăpățănarea eroică a unei rezistențe, care însemna mai mult decât o victorie.

Când a doua zi după luptă se făcu bilonțul morților, răniților și rămașilor, se putu afla, nu fără o legitimă surprindere că isprava acestor zile neuitate aparținea în întregime trupelor tinere și proaspete aduse de curând pe front. Iar ofițerii din întâia linie erau aproape tot rezerviști și toți proaspeți absolvenți ai școlilor militare de la Iași și Botoșani.

Zidul de foc și de sânge de la Grozești și până la Slănic, pe care inamicul nu-l putuse năuri era făcut din piepturile noastre, ale „băeților”, studenți intelectuali neisprăviți dintre cari, unii cari, ca Gheorghe Brătianu, aleseseră de bună voie primejdia frontului, în locul avantajelor ce le oferea situația de ambuscat cu protecție. Această mână de oameni am salva Moldova și odată cu ea am pregătit apoteoza de mai târziu a unității naționale.

Azi, după unsprezece ani, generația războiului își

vede isbânda amenințată din afară și compromisă de politicieni înlăuntru. Pentru amenințările din afară avem conștiința și voința neinduplecată de a răspunde agitatorilor de peste hotare cu amintirile luptei noastre de ieri, care sunt chezașia sigură a puterii de luptă de azi. Dar față de compromiterea lăuntrică a binefacerilor unirii n'avem decât o singură replică : e timpul ca cei care am invins la Oituz să dăm României sfâșiate politicește acea guvernare pe care numai maturitatea noastră o poate da.

ION SAN GIORGIU

Ziua de 1 Decembrie, zi de reculegere, obligă pe toți acei cari simt cu adevărat românește să o cinstească și să o slăvească. De la manifestațiile ce se făceau altă dată pentru România Mare, până la manifestațiile anti-revizioniste, s'a parcurs un drum de sbuciumate gândiri pentru închegarea neamului. Altă dată aveam idealul național, care odată realizat ne impune un alt ideal de apărare. Să menținem România în limita fixată de tratatul dela Versailles, să o facem respectată înlăuntru și în afară.

Prof. dr. EMIL GHEORGHUIU

Consiliul Național Român

La sfârșitul luni Octombrie 1918 s'a prăbușit monarhia austro-ungară. Împăratul a deslegat de jurământ pe toți slujbașii ei, precum și armata. Atunci deputații români, cari se aflau în Viena, au constituit Consiliul Național Român, a cărui grije primordială a fost să adune pe toți soldații români sosiți de pe frontul italian la Viena și să-i transporte în Ardeal. În vederea acestui scop Guvernul Austriac, constituit din socialiști după retragerea Împăratului, a pus la dispoziția Consiliului național român una din cele mai mari cazărmi din Viena, Ferdinandskasernö.

În câteva zile numai Consiliul național român a adunat cam 4000 de soldați, peste 300 ofițeri, precum și 3 generali, cărora subsemnatul le-a luat jurământul de credință în numele Consiliului Național. Cu această ocazie le-am explicat ostașilor români că de aci înainte ei nu vor mai trebui să se supună și să asculte de Unguri, ci numai de Consiliul național, care singur reprezintă gândul și voința poporului român din Ardeal și Bucovina. Totdeauna ostașii noștri în locul rozetei austriace au atârnat pe chipiu cocarda tricoloră românească.

Nu mult după prestarea jurământului această armată a și trebuit să intre în acțiune. Impotriva guvernului socialist din Viena, din care făceau parte cei mai distinși socialiști ca Adler, Renner și Seitz, s'au ridicat comuniștii, care au pus la cale o răscoală și au dat foc cu acest prilej antrepozitelor din Viena. În această

greă situație Guvernul Austriac s'a adresat Consiliului Național român, care singur dispunea în Viena de o armată.

Și într'adevăr, la ordinul Consiliului Național român, armata noastră în frunte cu generalul Boieriu a reprimat mișcarea comunistă și a scăpat Viena de marele dezastru pe care îl pregăteau comuniștii.

Ca recunoștință pentru această intervenție salvatoare, Guvernul Austriac a pus la dispoziția armatei noastre alimentele necesare, precum și un fond pentru plata soldelor. Dar nu numai atât; după ce Consiliul Național a obținut dela Italia și Jugoslavia permisiunea ca armata română din Viena, complect echipată cu armamentul necesar; să treacă prin țările lor spre Ardeal, — în Ungaria comuniștii erau deja la cârmă, — guvernul austriac a pus la dispoziția Consiliului Național trenurile necesare pentru efectuarea transportului armatei noastre în Ardeal, unde comuniștii începuseră să-și facă de cap.

Consiliul Național român a funcționat în Viena până după încheierea păcii dela Trianon, desvoltând cu mult curaj și mare destoinicie sub conducerea lui Ișopescu Grecul o activitate rodnică în interesul Unirei Ardealului și Bucovinei cu Patria Mamă.

TEOFIL SIMINOVICI

Vice-Președinte al Senatului Român
fost Vice-Prezident al Reichsratului
din Viena.

Rânduri festive

Joi 1 Decembrie a. c. — aniversarea Adunării naționale dela Alba Iulia — s'au întrunit în toate capitalele de județe din Ardeal sute de mii de Români, bărbați și femei, bătrâni și tineri, ca, sărbătorind ziua unirii pe veci a Ardealului cu Țara-Mamă, să ridice glas de protestare în contra agresorilor de odinioară, care încercă cu mâini sacrilege să distrugă opera mare de dreptate socială înfăptuită cu ajutorul lui Dumnezeu și al marilor aliați, întregirea pe veci a neamului românesc în granițele sale etnice, întregire pecetluită cu atâtea suferințe și moartea a sute de mii de eroi ai neamului.

Nici un suflet românesc, care simte marea răspundere istorică pentru înfăptuirea pe veci a idealului național, nu poate lipsi dela această manifestație, când se va arăta în țară ca și în fața străinătății hotărârea neclintită și dărză a poporului românesc de-a păstra neștirbit patrimoniul sfânt al neamului românesc.

VICTOR BRANISCE
Senator de Brașov

Inaintea altarului patriei mele scumpe, sfințit cu sângele generos al celor mai buni fii ai ei, pentru realizarea unui vis frumos din bătrâni, din străbuni, din tim-

purile voevodului vijelios și vajnicului închegător de trupuri românești, — Mihai Vodă zis și cel viteaz — eu ingenunchi pios și murmur o rugăciune:

*Doamne! Tu, care ne-ai hărăzit să trăim în visul cel mare în veci și scump nouă, și ne-ai redat Ardealul nostru, fă ca acest vis să trăiască deapururi și pe granițele închegate cu cel mai curat sânge să stea pe veci înșiptă lozincă românească pentru privirile dușmanilor noștri
Nu, nu niciodată!*

IULIU MUMUIANU
Senator

Mă întreb, astăzi, care este titlul de drept, al celor ce agită iluzia unei revizuirii a frontierelor noastre dinspre apus?

Socotesc oare vecinii noștri că noi am uitat cu totul de suferințele milenare ale moșilor și strămoșilor noștri? De veacurile de mucenicie și de umilință? De temniță, de jandarmul și de solgabirul de odinioară?

Da, este adevărat toate ale acestui trecut le-am iertat, dar încă nu le-am putut uita toate.

VICTOR MACAVEIU
Senator

ACTELE UNIRII

Iată textul raportului din 1918 al lui Ion I. C. Brătianu — președinte al consiliului și ministru de externe — către regele Ferdinand, în chestiunea unirii Ardealului:

SIRE,

De veacuri neamul românesc tinde spre unitatea lui.

De aceea când prin războiul general o parte din omeneire a întreprins lupta pentru libertate și drepturile națiunilor, Regatul Român a socotit de datoria lui să se alipească acestor puteri și împreună cu ele să-și jertfească fiii pentru desrobirea fraților noștri asupriți. După mari suferințe vitejia minunată a oștirii noastre își găsește răsplata. Alături de glorioșii ei aliați, România este astăzi printre învingătorii lumii. Basarabia și Bucovina s'au unit cu patria mamă, iară peste Carpați, Românii cari împreună cu noi de atâta vreme așteptau ceasul înregirii neamului, îndată ce și-au putut spune gândul au proclamat prin marea lor Adunare Națională întrunită la Alba-Iulia, în 18 Noembrie — 1 Decembrie 1918, unirea lor necondiționată și deapănarea cu Regatul României.

Delegația Adunării Naționale a înfățișat Majestății Voastre actul Unirii, pe care cerem prin decretul lege de față Majestății Voastre să-l întărească, spre a da o formă definitivă unității noastre naționale, acum deplin înfăptuită peste toate ținuturile locuite de Români.

Unirea aceasta, în ziua când marii noștri aliați sunt învingători, isvorește din puterea de viață a poporului român, din vitejia soldaților noștri, și din voința hotărâtă a Românilor de pretutindeni.

Ea se întemeiază pe ființa însăși a neamului românesc, care de aproape două mii de ani, în mijlocul tuturor vitregiilor vremii a știut să-și păstreze neatins caracterul de conștiință națională.

Ea se razimă pe cerințele istoriei, cari îi impun desființarea tuturor granițelor nedrepte și nefiresți și statornicirea statelor după principiile naționalităților.

Ea e voită în fine de nevoile neamului românesc, care nu poate trăi despărțit și care numai prin unirea la oaltă a tuturor fiilor lui, își poate îndeplini cu folos pentru omenire și cu strălucire pentru el misiunea civilizatoare în această parte a lumii.

Conștințind prin acest decret-lege voința Adunării din Alba-Iulia, Majestatea Voastră înscrie în istoria poporului românesc de întotdeauna și de pretutindeni cel mai mare act al istoriei noastre naționale, acel pentru care generații întregi au luptat și au murit, acel în nădejdea căruia au trăit dela Nistru și până la Tisa toți Românii

despărțiți de o soartă nemiloasă și puneți Sire, pentru veșnicie temelie unei Românie mari și a unei vieți naționale, pe care să se poată de aci înainte desvolta în pace și în fericire întregul neam românesc.

Sunt cu cel mai profund respect, Sire, Al
Majestății Voastre Prea plecat și prea
supus servitor,

Președintele consiliului de miniștri și ministru de externe

ION. I. C. BRATIANU

Iată și decretul de unire semnat de regele Ferdinand:

FERDINAND I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului președintelui consiliului Nostru de miniștri sub No. 2171 din 1918,

Luând act de hotărârea unanimă a Adunării Naționale din Alba Iulia.

Am decretat și decretăm :

Art. I. Ținuturile cuprinse în hotărârea Adunării Naționale din Alba Iulia dela 18 Noembrie — 1 Decembrie 1918 sunt și rămân de apărare unite cu Regatul României.

Art. II. Președintele consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului-lege de față.

Dat în București, la 11 Decembrie 1918

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri și ministru de externe

ION I. C. BRATIANU

Marii dispăruți

Nicolae Filipescu

Protestul adresat de națiunea română din Ardeal către toate popoarele lumii la 20 Noembrie 1918

„Națiunea română din Ungaria și Transilvania, ținută de veacuri în robie trupească și sufletească de către clasa stăpânitoare a poporului maghiar, eliberată acum din sclavie prin strălucita învingere a armelor, cari s'au luptat pentru drepturile civilizației umane împotriva principiului barbar al opresiunii naționale și de clasă, înaintea guvernului opresorilor de până aci a declarat voința sa de a se constitui în stat liber și independent spre a-și putea valida nelimitat forțele sale în serviciul culturai și al libertății omenești.

Guvernul opresorilor de până aci a negat adeziunea sa la această hotărâre a națiunii române și în fața dreptului firesc al fiecărei națiuni de a fi stăpână asupra sa și a teritoriului locuit de dânsa, guvernul opresorilor opune forța brutală a statului oprimator.

De veacuri clasa oprimătoare a poporului maghiar a sfâșiat trupul națiunii noastre prin icuri străine, iar dela înfăptuirea constituționalismului fals din 1867 scopul mărturisit al politicei de guvernământ în statul ungar a fost desființarea noastră națională. Prin colonizări fără rost pe pământul strămoșilor noștri, prin maghiarizarea necruțătoare a tuturor acelor Români, care au fost nevoiți să aibă raporturi mai nemijlocite cu stăpânirea maghiară, prin invadarea pe teritoriul românesc a sutelor de mii de slujbași publici maghiari, prin împiedecarea poporului nostru de a-și mulțumi însuși trebuințele sale industriale, s'au maghiarizat orașele și s'a împestrițat etnicește teritorul locuit de națiunea română prin mijloace artificiale și în scopul barbar al nimicirii noastre.

Această stare de lucruri produsă prin opresiunea și fărâdelege, acum guvernul maghiar o invoacă de justificare a opunerii sale la hotărârea națiunii române de a-și întemeia pe pământul său strămoșesc statul său liber și independent. Starea produsă prin crima săvârșită până aci împotriva libertății noastre naționale acum se prezintă ca o justificare a noului atentat, ce se intenționează împotriva existenței noastre.

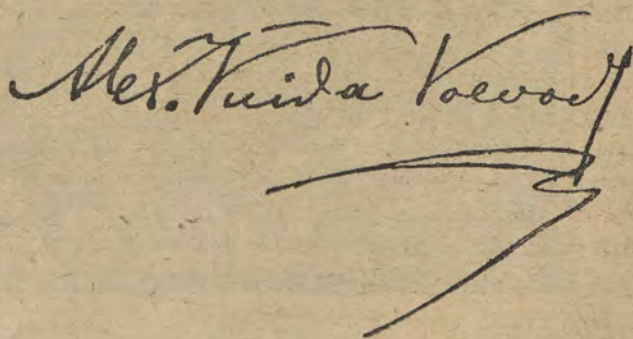
Ar trebui să ne luăm dreptul nostru cu forța, dar oricât de hotărâți suntem să jertfim viața pentru libertatea națională, în ziua, când sărbătorim învingerea civilizației asupra barbariei, și așteptăm legiferarea internațională, care va înlocui forța brutală prin dreptate și va înlătura pretutindeni urmările stăpînilor neomenești, națiunea română renunță la mijloacele barbare pentru regularea raporturilor dintre popoare, ci iață protestează înaintea lumii întregi împotriva fărâdelegei guvernului maghiar, care și acum încearcă a supune națiunea română dominației străine și o im-

piedecă dela constituirea sa de stat liber și independent.

Națiunea română din Ungaria și Ardeal nu dorește să stăpânească asupra altor neamuri. Lipsită cu desăvârșire de orice clasă istorică stăpânitoare, națiunea română prin ființa sa însăși este întruparea democrației celei mai desăvârșite. Pe teritoriul său strămoșesc națiunea română este gata a asigura fiecărui popor deplină libertate națională și organizarea sa în stat liber și independent o va întocmi pe temeiurile democrației, care va asigura tuturor indivizilor aflători pe teritoriul său egalitatea condițiunilor de viață, unicul mijloc al desăvârșirii omenești.

Națiunea română din Ungaria și Transilvania însă nu admite mistificarea îndreptățirii pretențiunilor sale prin stările produse de încercările seculare pentru nimicirea ei, protestează împotriva revendicărilor maghiare asupra teritoriului românesc, care dela desealicarea împăratului Traian și până astăzi a fost muncit cu brațele noastre și îngrășat cu sângele nostru și sub nici o condițiune nu mai voiește să trăiască în legătură de stat cu națiunea maghiară, ci este hotărâtă a-și înființa pe teritoriul locuit de dânsa statul său liber și independent, Anunțând popoarelor lumii această voință și hotărâre a sa națiunea română din Ungaria și Transilvania invoacă pe seama sa sprijinul lumii civilizate și geniul libertății omenești declarând sărbătorește, că din ceasul acesta, oricum ar decide puterile lumii, este hotărâtă a peri mai bine, decât a suferi mai departe sclavia și atârnairea.

Națiunea română din Ungaria și Transilvania speră și așteaptă, că în năzuința ei pentru libertate o va ajuta întreg neamul românesc, cu care una vom fi de aici înainte în veci“.

Un autograf al d-lui Al. Vaida Voevod

Serbările Comemorative dela Cluj

1 Decembrie 1932

Mulțimea în fața statuei lui Matei Corvin